

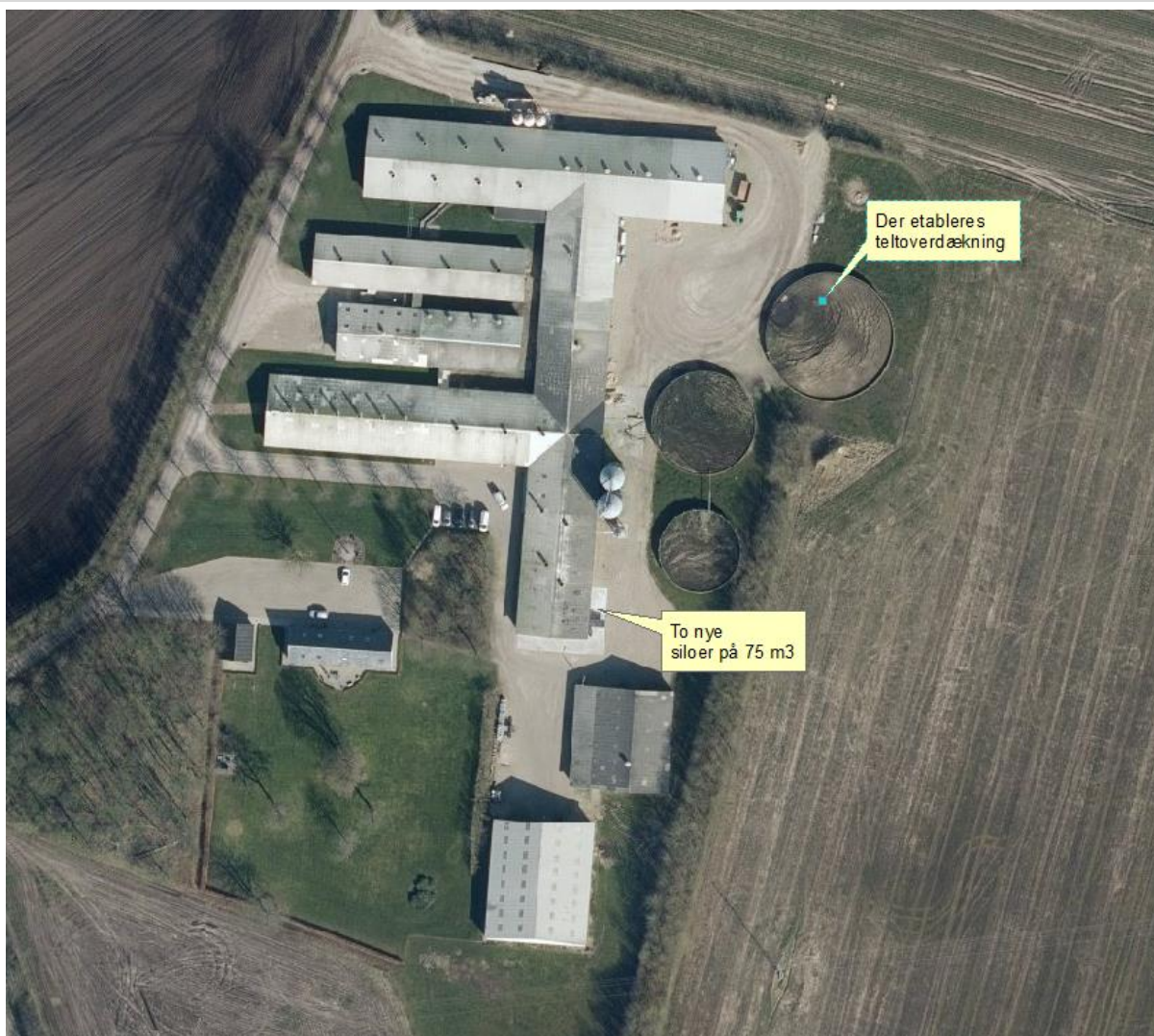
MILJØGODKENDELSE
af
svineproduktionen beliggende
Bryndumsager 1
6818 Årre

I henhold til § 16a i Bekendtgørelse af lov nr. 520
af 1. maj 2019
om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Varde
Kommune

Godkendt den 23. juli 2020

Postadresse:
Varde Kommune
Bytoften 2, 6800 Varde

Udarbejdet af:

Sagsbehandler: Klaudi Andresen
Direkte tlf. 7994 7413
E-mail: klan@varde.dk

VARDE KOMMUNE

Erhvervscenteret - Landbrug
Teknik og Miljø
Bytoften 2
6800 Varde

www.vardekommune.dk
vardekommune@varde.dk

Doknr. 108.395-20

Sagsnr. 20-6.100

Indholdsfortegnelse:

1	INDLEDNING	5
2	BAGGRUND FOR MILJØGODKENDELSE	6
2.1	DATABLAD	6
2.2	BAGGRUND OG HISTORIK	6
3	GODKENDELSE	7
3.1	BESKRIVELSE AF PROJEKTET	7
3.2	DISPENSATION	7
3.3	REVURDERING	7
3.4	SUPPLERENDE OPLYSNINGER	7
3.5	FORUDSÆTNINGER	8
4	VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSEN	8
4.1	PRODUKTIONSAREALER OG OPBEVARINGSLAGRE	8
4.2	DRIFT OG INDRETNING	8
4.3	LANDSKABSINTERESSER	8
4.4	AMMONIAKREDUCERENDE TILTAG	8
4.5	OPBEVARING OG HÅNDTERING AF HUSDYRGØDNING	9
4.6	LUGT	9
4.7	STØJ OG VIBRATIONER	9
4.8	STØV	10
4.9	SKADEDYR	10
4.10	SPILDEVAND, OVERFLADEVAND OG RESTVAND	10
4.11	OPLAG AF OLIE, PESTICIDER OG ØVRIGE KEMIKALIER	10
4.12	LYS	10
4.13	EGENKONTROL	10
4.14	UHELD OG RISICI	10
4.15	OPHØR	11
5	KLAGEVEJLEDNING	11
6	OFFENTLIGGØRELSE	12
7	MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	13
7.1	BELIGGENHED	13
7.2	AFSTANDSKRAV	13
7.3	LANDSKAB OG KULTURMILJØ	14
7.4	SAMDRIFT	15
7.5	BIAKTIVITETER	15
7.6	INDRETNING	15
7.7	PRODUKTIONSAREALERS OG OPBEVARINGSLAGRES STØRRELSE	20
7.8	FORBRUG AF VAND	21
7.9	FORBRUG AF ENERGI	22
7.10	AFFALD	22
7.11	RESTSTOFFER (OLIE, RENGØRINGSMIDLER, KEMIKALIER, MEDICIN M.M.)	24
7.12	HUSDYRGØDNING - PRODUKTION, OPBEVARING OG UDBRINGNING	25
7.13	FODEROPBEVARING	26
7.14	LUGT	26
7.15	STØJ	27
7.16	RYSTELSER	28
7.17	STØV	28
7.18	SKADEDYR	29
7.19	DØDE DYR	29
7.20	LYS	29

7.21	TRANSPORT.....	30
7.22	SPILDEVAND	31
7.23	GRUNDEVAND	32
7.24	ZINK	33
7.25	FORURENINGS- OG GENEDEGRÆNSENDE FORANSTALTNINGER	33
7.26	FORANSTALTNINGER FOR AT UNDGÅ, FOREBYGGE ELLER BEGRÆNSE VIRKNING PÅ MILJØET	34
7.27	BESKYTTEDE NATUROMRÅDER OMKRING HUSDYRBRUGET - AMMONIAK	34
7.28	PÅVIRKNING AF "BILAG IV ARTER"	39
7.29	BAT – AMMONIAK	40
7.30	BAT – MANAGEMENT.....	42
7.31	BAT – FODRINGSSTRATEGI.....	43
7.32	BAT – VAND	44
7.33	BAT - ENERGI	44
7.34	BAT – SPILDEVAND.....	45
7.35	BAT - STØJ	45
7.36	BAT - STØV.....	45
7.37	BAT – LUGT	46
7.38	BAT - OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING	46
7.39	BAT - UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING.....	47
7.40	SAMLET BAT-VURDERING	47
8	EGENKONTROL.....	47
9	FORANSTALTNINGER VED OPHØR AF PRODUKTION	48
10	ALTERNATIVE MULIGHEDER.....	48
11	BEFOLKNING OG MENNESKERS SUNDHED	48
12	NABO- / PARTSHØRING	48
13	SAMLET VURDERING	49
	BILAG 1 PRODUKTIONSAREAL I STALD 3.....	50
	BILAG 2 PRODUKTIONSAREAL I STALD 4.....	51
	BILAG 3 PRODUKTIONSAREAL I STALD 5.....	52
	BILAG 4 PRODUKTIONSAREAL I STALD 6.....	53
	BILAG 5 PRODUKTIONSAREAL I STALD 7.....	54
	BILAG 6 PRODUKTIONSAREAL I STALD 8.....	55
	BILAG 7 OPMÅLING AF PRODUKTIONSAREAL.....	57
	BILAG 8 BBR	60
	BILAG 9 BEREDSKABSPLAN.....	61

1 Indledning

Denne miljøgodkendelse fastlægger de vilkår, der skal gælde for en udvidelse af husdyrbruget på Bryndumsager 1, 6818 Årre i Varde Kommune. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift af husdyrbruget kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelse af udkast til miljøgodkendelse, har Varde Kommune udarbejdet en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt. Denne danner baggrund for afgørelsen, herunder de stillede vilkår, som fremgår af afsnit 4.

Ansøgningen om miljøgodkendelse har været offentliggjort på Digital MiljøAdministration (DMA) www.dma.mst.dk fra den 15. maj til den 3. juni 2020. (Idéfasen). Offentligheden har hermed haft mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til projektet, samt anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse, når dette foreligger.

Varde Kommune har ikke modtaget bemærkninger til udvidelsen i idéfasen efter offentlig annoncering.

Copyright på kort: Grundkort – Varde kommune, Matrikelkort – GST, Luftfoto – Cowi.

2 Baggrund for miljøgodkendelse

2.1 Datablad

Ejer / Ansøger/Kontaktperson:	Ebbe Teilmann Lauritzen, Bryndumsager 1, 6818 Årre, Tlf. 22181290. E-mail: ebbelauritzen@hotmail.com
Husdyrbrugets navn og adresse:	Terpager, Bryndumsager 1, 6818 Årre
Ejerlav og matrikel nr.:	Årre By, Årre, 16a
Virksomhedens art:	Svineproduktion
Ejendomsnummer:	5730113362
CHR-nummer:	68.491
CVR-nummer:	33521642
Konsulent:	Trine Riis Jeppesen, John Tranumsvej 25, 6705 Esbjerg Ø. Tlf. 76602189. E-mail: trj@sagro.dk
Tilsynsmyndighed:	Varde Kommune
Er husdyrbruget et IE-brug:	Ja
Ansøgning:	Skema nr. 215.748, version 1, indsendt den 13. maj 2020
Udkast i nabohøring:	17. juni 2020
Godkendelsesdato:	Godkendt 23. juli 2020

2.2 Baggrund og historik

Bryndumsager 1, 6818 Årre fik den 30. juli 2012 en §12 miljøgodkendelse til 510 årssøer, 16.320 smågrise (7,4-32 kg) og 6.000 slagtesvin (32-107 kg).

Den 19. juli 2017 godkendte Varde Kommune et skift i dyretype på Bryndumsager 1 til 540 søer, 19.000 smågrise (7-31 kg), 4.440 slagtesvin (31-110 kg) og 324 slagtesvin/polte (70-110 kg).

Ebbe Teilmann Lauritzen har nu søgt om miljøgodkendelse på baggrund af et ønske om at udvide og ændre svineproduktionen på Bryndumsager 1, 6818 Årre. Der bygges ikke nye bygninger.

Ansøgningen er modtaget af Varde Kommune den 13. maj 2020.

3 Godkendelse

Varde Kommune har afgjort, at husdyrbruget på Bryndumsager 1, 6818 Årre kan udvides og ændres som ansøgt. Der er nærmere redegjort for de vurderinger der ligger til grund for afgørelsen i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Miljøgodkendelsen meddeles efter § 16a i "Bekendtgørelse af lov nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v." herefter benævnt husdyrbrugloven, på en række nærmere angivne vilkår i afsnit 4.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne afgørelse.

Det skal i øvrigt bemærkes, at tilladelser og godkendelser der vedrører anden lovgivning, for eksempel byggetilladelse, skal indhentes særskilt.

Henvendelse om afgørelsen kan ske til Varde Kommune, Erhvervscenteret - Landbrug.

Eventuelle udvidelser og ændringer af husdyrbrugets anlæg, som ikke fremgår af denne afgørelse, skal meddeles til – og godkendes af Varde Kommune inden disse gennemføres.

I henhold til husdyrbruglovens § 59a bortfalder godkendelsen, hvis den ikke er udnyttet, inden 6 år efter den er meddelt. Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

3.1 Beskrivelse af projektet

Ebbe Teilmann Lauritzen ønsker at ændre sin svineproduktion med søer, smågrise og slagtesvin på Bryndumsager 1, 6818 Årre til søer med tilhørende polte. Ændringen sker i eksisterende stalde. Der etableres en overdækning på den store gyllebeholder på 3.000 m³.

Produktionsarealet øges med 136 m², og der vil efter udvidelsen være i alt 3.971 m² produktionsareal på ejendommen. Forøgelsen af produktionsarealet skyldes bl.a. at syge- og aflastningsstalden udvides. Der vil med det ansøgte produktionsareal være 1.200 stipladser til søer. Husdyrbruget er kategoriseret som et IE-brug, da der er flere end 750 stipladser til søer, det ansøgte er dermed omfattet af reglerne for større svinebrug i Husdyrbrugloven.

Der opsættes to nye fodersiloer på 75 m³ ved sydøstlige hjørne af bygning 3 (jf. figur 3) og 2 fodersiloer på 18 tons nord for bygning 8 fjernes.

3.2 Dispensation

Der gives i henhold til § 9 stk. 3 i husdyrbrugloven dispensation til, at dyreholdet i stald 5, 7 og 8 på figur 2 kan ændres i en afstand på 11, 7,5 og 9,5 m fra vej.

3.3 Revurdering

Kommunalbestyrelsen skal jævnfør § 40 stk. 3 i "Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug (herefter benævnt Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) foretage den første regelmæssige revurdering, når der er forløbet 8 år fra det tidspunkt, hvor husdyrbruget første gang blev godkendt, og herefter hvert 10. år.

Det er planlagt, at foretage den første revurdering i 2028.

3.4 Supplerende oplysninger

I forbindelse med sagsbehandlingen har Varde Kommune orienteret og indhentet oplysninger fra følgende:

- Idéfasen ved offentlig annoncering
- Høring hos Energinet.dk
- Nabohøring ved berørte naboer

3.5 Forudsætninger

Varde Kommune forudsætter, at projektet gennemføres og drives som beskrevet i ansøgningen, og at den generelt gældende lovgivning overholdes.

Miljøgodkendelsen meddeles på vilkår, der sikrer at kravene i § 27 i husdyrbrugloven opfyldes. Der stilles derfor følgende vilkår til husdyrbrugets anlæg:

4 Vilkår for miljøgodkendelsen

4.1 Produktionsarealer og opbevaringslagre

- Husdyrbruget må maksimalt have produktionsarealer og arealer med gødningsopbevaring, som det fremgår af tabel 1 og 2, og beliggende, som det fremgår af figur 3 og bilag 1, 2, 3, 4, 5 og 6.

4.2 Drift og indretning

- Husdyrbrugets drift og indretning skal være i overensstemmelse med de oplysninger der fremgår af den miljøtekniske beskrivelse, med mindre andet fremgår af afgørelsens vilkår.
- De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte/andre der er beskæftiget med den pågældende del af driften. Et eksemplar af miljøgodkendelsen skal til enhver tid være tilgængeligt for de personer, der har ansvaret for husdyrbrugets daglige drift.

4.3 Landskabsinteresser

- Placering, udformning, arkitektur og materialevalg af byggeri skal følge beskrivelsen i den miljøtekniske redegørelse.
- Bygninger skal være opført i afdæmpede farver og i ikke reflekterende materiale.
- Hvis noget af den eksisterende beplantning fældes, skal denne erstattes med ny beplantning omkring ejendommen. Se eksisterende beplantning på figur 3 og 5.
- Udendørs lyskilder skal være afskærmet mod opad rettede lysstråler, så lysforurening af nattehimmelen undgås.

4.4 Ammoniakreducerende tiltag

- I stald 3 på figur 3 og bilag 1 skal 116 m² produktionsareal være indrettet med delvis spaltegulv.
- I stald 4 på figur 3 og bilag 2 skal 905 m² produktionsareal være indrettet med delvis spaltegulv.
- I stald 6 på figur 3 og bilag 4 skal 224 m² produktionsareal være indrettet med delvis spaltegulv.
- I stald 7 på figur 3 og bilag 5 skal 484 m² produktionsareal være indrettet med delvis spaltegulv.
- I stald 8 på figur 3 og bilag 6 skal 1.098 m² produktionsareal være indrettet med delvis spaltegulv.
- Gyllebeholder på 3.000 m³ (bygning 14 på figur 3) skal overdækkes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.

- g.** Senest 14 dage før etablering af teltoverdækning skal du til Varde Kommune indsende følgende:
- Højde på gylletank og teltdug
  - Dokumentation for styrke og tæthed af teltdugen (Myndighedssæt/byggeblad fra firmaet, der etablerer overdækningen)
  - Dokumentation for, at gylletankens bund og vægge kan modstå trykket fra teltdugen:
    - Beregning af centerforstærkning - herunder forudsætninger, beregning af maksimalt jordtryk samt kontrol af gennemlokning
    - Tankvægge – en beskrivelse af statisk virkemåde for tankkonstruktionen og en beskrivelse af, at belastningen fra overdækningen ikke vil virke til ugunst for tankkonstruktionen.

Senest 2 måneder efter at du har etableret teltoverdækningen, skal du anmelden det til Varde Kommune, som så registrerer det i BBR. (Skema til færdigmelding vedhæftet som bilag 8).

- h.** Åbningen i teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
- i.** Såfremt en skade på den faste overdækning, der ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

4.5 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

- a.** Påfyldning af gylle til gyllevogn og lignende skal altid ske under opsyn.

4.6 Lugt

- a.** Hele husdyrbruget og dets omgivelser skal renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt.
- b.** Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at lugtgener i omgivelserne vurderes at være væsentligt større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, skal husdyrbruget lade foretage undersøgelse af muligheder for begrænsning af lugtkilder og/eller behandling af afkastluften. Undersøgelsens omfang vil blive fastsat af tilsynsmyndigheden på baggrund af en konkret vurdering af sagen. Lugtundersøgelser kan maksimalt kræves én gang pr. år. Virksomheden afholder selv omkostningerne til dokumentation, undersøgelser og målinger.

4.7 Støj og vibrationer

- a.** Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen må, ved udendørs opholdsarealer ved boliger beliggende i landzone uden for eget skel, ikke overskride de anførte værdier 1,5 meter over terræn i frit felt:

Tidspunkt	Støjgrænser	Reference tidsrum
Dag		
Mandag - fredag kl. 07 - 18	55 dB(A)	8 timer
Lørdag kl. 07 - 14	55 dB(A)	7 timer
Lørdag kl. 14 - 18	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07 - 18	45 dB(A)	8 timer
Aften		
Alle dage kl. 18 - 22	45 dB(A)	1 time
Nat		
Alle dage kl. 22 - 07	40 dB(A)	½ time

Støjgrænser

- b.** Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige ovenstående grænseværdier med mere end 15 dB(A) ved alle beboelser.

- c. Ved dokumentation for overholdelse af støjvilkår skal der ses bort fra kortvarig sæsonafhængig kørsel udenfor husdyranlægget f.eks. pløjning og høst.
- d. Hvis tilsynsmyndigheden vurderer det nødvendigt, skal husdyrbruget dokumentere, at støjvilkåret er overholdt. Dokumentationen skal belyse støjbelastningen med husdyrbruget i fuld repræsentativ drift. Dette kan dog højst kræves en gang årligt, såfremt ovennævnte støjgrænser overholdes.

Dokumentationen skal ske i form af resultat af en støjmåling udført efter retningslinjerne i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 og 6/1984, eller efter en beregning udført efter den nordiske beregningsmetode for ekstern støj fra virksomheder jf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993. Ved ændringer skal den nyeste vejledning anvendes.

Er dokumentationen udført som beregning, skal den indeholde de oplysninger om beregningsforudsætningerne, som er nødvendige for vurdering af rigtigheden af beregningsresultaterne. Er dokumentationen udført som måling, skal driftsforholdene under målingen beskrives. Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller beregnede støjbelastninger på max. +/- 3 dB(A).

- e. Målingerne eller beregningerne skal udføres af en person eller et laboratorium, som er akkrediteret af DANAK eller godkendt af Miljøstyrelsen til "Måling – ekstern støj".
- f. Resultaterne skal sendes til tilsynsmyndigheden senest 1 måned efter målingernes gennemførelse.

4.8 Støv

- a. Drift af anlægget må ikke medføre væsentlige støvgener uden for husdyranlægget.

4.9 Skadedyr

- a. Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
- b. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

4.10 Spildevand, overfladevand og restvand

- a. Tagbrønde og brønde i øvrigt indenfor en afstand på 15 m fra stalde skal hæves minimum 10 cm over terræn.

4.11 Oplag af olie, pesticider og øvrige kemikalier

- a. Opbevaring af kemikalier, samt spildolie og kemikalieaffald, skal foregå i rum med fast bund og uden mulighed for forurening af jord, afløbssystem, grundvand og vandløb.

4.12 Lys

- a. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener uden for husdyrbruget.

4.13 Egenkontrol

- a. Dokumentation skal opbevares samlet, i papirform eller elektronisk, og være lettilgængelige for tilsynsmyndigheden. Dokumentationen skal fremvises til tilsynsmyndigheden på forlangende og skal gemmes minimum 5 år.

4.14 Uheld og risici

- a. Alle uheld og driftsforstyrrelser, herunder evt. spild på udendørs arealer, der kan medføre forurening, skal straks meddeles alarmcentralen (tlf.: 112) og efterfølgende Erhvervscenteret, Varde Kommune (tlf.: 7994 6800).

4.15 Ophør

- a. Ved ophør af driften, skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare. Alle opbevaringsanlæg skal tømmes og rengøres, og husdyranlægget skal fremstå i miljømæssig god stand.

5 Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet i henhold til § 76 i Husdyrbrugloven af de klageberettigede, der fremgår af lovens §§ 84-87.

Hvis du ønsker at klage over afgørelsen skal du gøre det elektronisk og direkte til Miljø og Fødevareklagenævnet via Klageportalen. Du kan få adgang til Klageportalen via <https://kpo.naevneneshus.dk>

Din klage skal være modtaget senest den 21. august 2020 (4 uger efter offentliggørelsen).

Det er en betingelse for behandling af din klage, at du indbetaler et gebyr.

Vejledning om hvordan du klager og om gebyrordningen kan du finde på <https://kpo.naevneneshus.dk>

Samme sted fremgår det også, at der er visse særlige forhold, som kan begrunde en undtagelse fra kravet om at klage via Klageportalen.

Har du brug for yderligere oplysninger eller hjælp til Klageportalen, kan du kontakte nh@naevneneshus.dk eller tlf. 7240 5600.

Såfremt afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder fra afgørelsens offentliggørelse samt være i overensstemmelse med § 26 i forvaltningsloven.

6 Offentliggørelse

Offentliggørelse af afgørelsen sker på Digital MiljøAdministration <https://dma.mst.dk/> under "Offentliggørelser", senest den 24. juli 2020.

På Varde Kommunes vegne den 23. juli 2020

Miljømedarbejder

Klaudi Andresen

Kopi sendt til:

- Trine Riis Jeppesen, SAGRO, e-mail: trj@sagro.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, Nytorv2, 1. sal, 6000 Kolding, e-mail: trsyd@stps.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, v. Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1, 1651 Kbh.V, e-mail: ae@ae.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 1017 Kbh.K, e-mail: fbr@fbr.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 Kbh.N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 5, 7182 Bredsten, e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, e-mail: dnvarde-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh.V, e-mail: natur@dof.dk samt lokalforeningen for sydvestjylland e-mail: varde@dof.dk

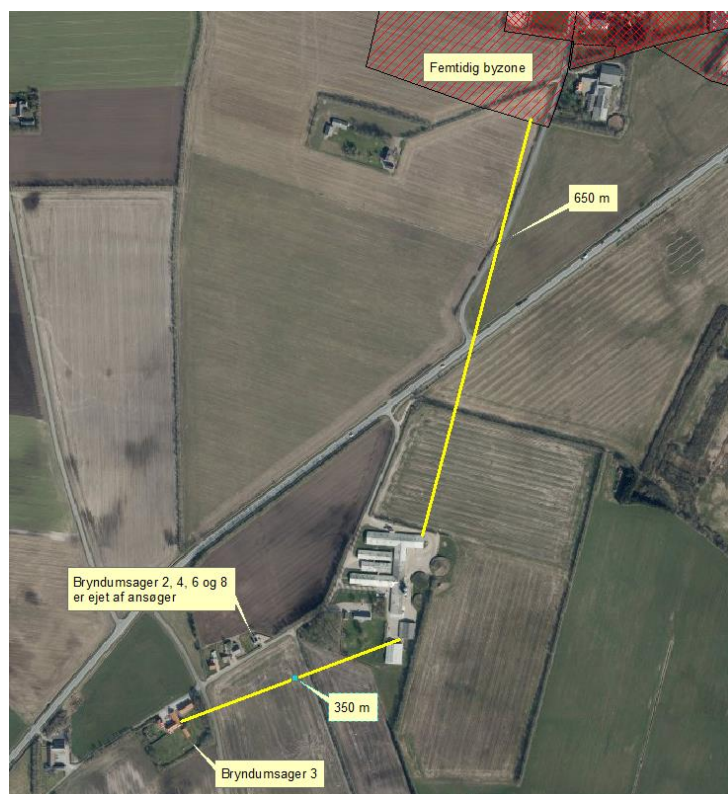
7 Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Beliggenhed, landskab og kulturmiljø

7.1 Beliggenhed

Husdyrbruget ligger på Bryndumsager 1, 6818 Årre 650 m syd for Årre. Nærmeste byzone og samlede bebyggelse er ligeledes Årre.

Nærmeste nabo uden landbrugspligt, der ikke er ejet af ansøger, er Bryndumsager 3, der ligger 350 m sydvest for ejendommen.

Figur 1. Husdyrbruget i forhold til byzone og nærmeste nabo.

Varde Kommune vurderer at beliggenheden er tilstrækkeligt beskrevet.

7.2 Afstandskrav

Afstandskravene i henhold til § 6 i Husdyrbrugloven er overholdt, da husdyrbrugets anlæg ikke er beliggende:

- i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- i en afstand mindre end 50 m fra ovennævnte områder eller
- i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

Følgende afstandskrav i henhold til § 8 i husdyrbrugloven er overholdt:

- ikke almene vandforsyningsanlæg (25 m)
- almene vandforsyningsanlæg (50 m)

- vandløb, dræn og søer (15 m)
- levnedsmiddelvirksomhed (25 m)
- beboelse på samme ejendom (15 m)
- naboskel (30 m)

Følgende afstandskrav i henhold til § 8 i husdyrbrugloven er ikke overholdt:

- offentlig vej og privat fællesvej (15 m)

Eksisterende stald 5, 7 og 8 på figur 2 ligger henholdsvis 11, 7,5 og 9,5 m fra vej. Se figur 2.

Der gives i henhold til § 9 stk. 3 i husdyrbrugloven dispensation til, at dyreholdet i stald 5, 7 og 8 på figur 2 kan ændres i en afstand på 11, 7,5 og 9,5 m fra vej.

Figur 2. Afstand til vej.

7.3 Landskab og kulturmiljø

I forbindelse med sagsbehandlingen er husdyrbrugets beliggenhed i forhold til udpegningerne i Varde Kommunes Kommuneplan 2017 samt andre udpegninger blevet gennemgået. Husdyrbrugets anlæg ligger **indenfor**

- **Landzone**
- **EI – Endrup-Idomlund - 400 kv – luftledning - projektområde**
- **Åbne landbrugslandskaber**
- **Egnet område til store husdyrbrug**
- **Særligt værdifuldt landbrugsområde**
- **Område med særlige drikkevandsinteresser**
- **Følsomme indvindingsområder (nitratfølsomme)**
- **Indsatsområde**

- Råstofplan 2016 – Interesseområde for ler

Af Kommuneplan 2017 for Varde Kommune fremgår det blandt andet, at

Anvendelse af reflekterende materialer i **det åbne land** (Landzone) skal søges begrænset og om nødvendigt afskærmes.

I åbne **landbrugslandskaber** skal store tekniske anlæg, herunder store husdyrbrug med mere end 500 dyreenheder tilpasses landskabets karakter.

EI – Endrup-Idomlund - 400 kv – luftledning – projektområde

Udvidelsen af dyreholdet på Bryndumsager 1 har været sendt til høring hos energinet.dk, der oplyser følgende:

Ændringerne på ejendommen berører ikke vores anlæg, og vi har derfor ingen bemærkninger til dette.

Områder til placering af **store husdyrbrug** skal friholdes for udvikling, der er i modstrid med etablering af store landbrugsbygninger og –anlæg.

I **særligt værdifulde landbrugsområder** skal det sikres, at arealerne kan anvendes længst muligt til landbrugsmæssige formål før overgangen til anden anvendelse.

Indenfor områder med **særlige drikkevandsinteresser, kildepladser, indvindingsoplande til vandværker og indsatsområder for grundvandsbeskyttelsen** må der ikke etableres aktiviteter, der kan medføre en risiko for forurening af grundvandet. I tilfælde, hvor der ikke kan findes egnede arealer udenfor disse områder, skal der træffes tilstrækkelige foranstaltninger for at mindske risikoen for grundvandsforurening. Ved udlæg af nye arealer til aktiviteter og virksomheder, der kan indebære en risiko for forurening af grundvandet, skal der tages hensyn til grundvandsbeskyttelse.

Indenfor **nitratfølsomme indvindingsområder** skal det ved ændret arealanvendelse sikres, at risikoen for nitratforurening af grundvandet ikke forøges.

Det nærmeste beskyttede sten- eller jorddige ligger i et markskel ca. 675 m meter sydøst for ejendommen, og berøres ikke af udvidelsen.

Varde Kommune vurderer at

- udvidelsen ikke er i strid med Kommuneplan 2017 for Varde Kommune
- det samlede bygningsanlæg vil fremstå som en driftsmæssig enhed
- at udvidelsen, og de deraf følgende ændringer i området, ikke vil være i strid med hensynet til kulturhistoriske interesser.

Husdyrhold og drift

7.4 Samdrift

Udover Bryndumsager 1 ejer og driver Ebbe T. Lauritzen, Kastanievej 1 og Tranbjergvej 9, 6818 Årre, hvor der henholdsvis er et sohold med smågriseproduktion og en smågriseproduktion. Afstanden mellem de to ejendomme og Bryndumsager er henholdsvis 4,2 km og 2,4 km.

7.5 Biaktiviteter

Der er ingen biaktiviteter på husdyrbruget.

7.6 Indretning

Oversigt over husdyrbrugets bygninger fremgår af figur 3 og 5.

Figur 3. Oversigt over husdyrbrugets bygninger.

I nedenstående beskrivelse af de forskellige bygninger henviser A, B og C til produktionsarealerne, der er vist på bilag 1 til 6.

Bygning 1

Beboelse

Bygning 2

Garage

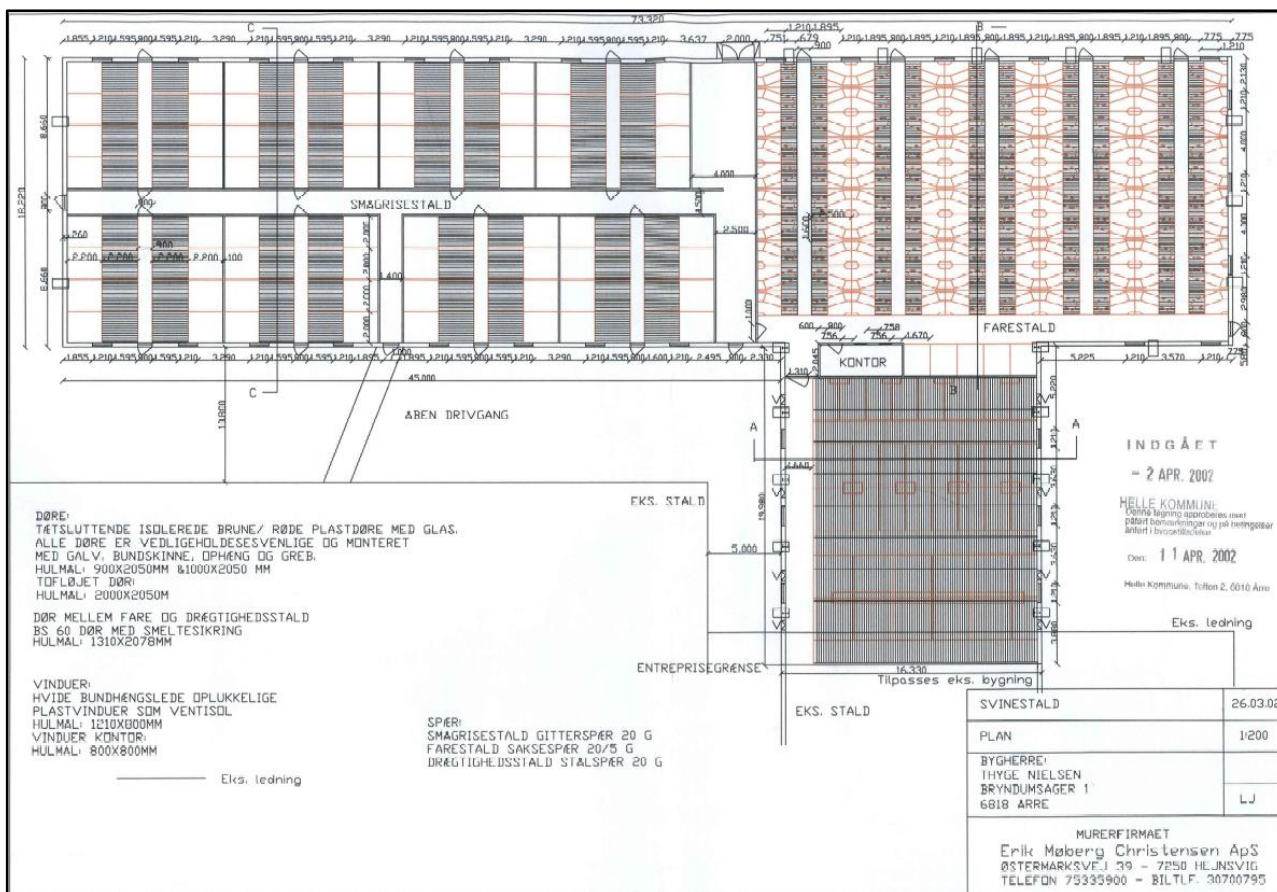
Bygning 3

Eksisterende polte- og drægtighedsstald, lade, foderhus, fyrrum og forrum. Stalden forsætter uændret. Ventilationsanlægget er mekanisk.

Bygning 4

Eksisterende Løbe- og drægtighedsstald. I den nordlige ende af stalden er der indrettet til løbeafdeling (A) med individuel opstaldning, fuld spalter. I 2002 fik Bryndumsager 1 en byggetilladelse til etablering af fuldspaltegulv i denne stalden, og stalden har altid været med fuldspalter. Se figur 4.

Figur 4. Byggetilladelse til løbe- og drægtighedsstald fra 2002.

I miljøgodkendelsen fra 2012 er løbe/drægtighedsstalden fra 2002 ved en fejl blevet godkendt som indrettet med delvis spaltegulv. I ansøgningen er løbe/drægtighedsstalden indsat med delvis spaltegulv i nudrift og 8 års drift.

Varde Kommune accepterer at det var en fejl, da løbe/drægtighedsstalden i 2012 blev godkendt som en stald med delvis spaltegulv. På den baggrund accepterer Varde Kommune, at løbe/drægtighedsstalden på figur 4 indsættes som fuldspalter og "Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse" i husdyrgodkendelse.dk i ansøgt drift.

Den sydlige del af stald 4 er indrettet til løsgående drægtige søer på delvis spaltegulv (B+C). Produktionsarealet udvides med 43 m², som følge af ændring af indretningen. Ventilationsanlægget er mekanisk.

Bygning 5

Eksisterende slagtesvinestald med drænet gulv + spalter ændres til drægtighedsstald med løsgående søer. Der sker ingen ændringer af gulvet eller indretningen. Ventilationsanlægget er mekanisk.

Bygning 6

Eksisterende smågrisestald ændres til drægtighedsstald. Der sker ingen ændringer af gulve, eksisterende inventar udskiftes. I foderlade er der et eksisterende dybstrøelsesafsnit til syge og svage dyr. Dette areal udvides med 137 m² til i alt 200 m². Der er valgt en flexgruppe til søer, slagtesvin og smågrise på dybstrøelse. Ventilationsanlægget er mekanisk.

Bygning 7

Eksisterende slagtesvinestald med delvis spaltegulv (50-75 %) ændres til drægtighedsstald. Der sker ingen ændringer af gulvet eller indretningen. Ventilationsanlægget er mekanisk.

Bygning 8

Eksisterende smågrise- og farestald. Smågrisestalden som er i den vestlige ende af bygningen, ændres til farestald. Stalden indrettes med kassestier og delvis spaltegulv. Den østlige ende forsætter uændret som farestald. Ventilationsanlægget er mekanisk.

Bygning 9

Landbrugshal/maskinhus. I den vestlige side af bygningen har der tidligere gået ammekreaturer. Stalden anvendes nu til maskinhus.

Bygning 10

Landbrugshal/maskinhus.

Bygning 11

Maskinhus

Bygning 12

Eksisterende gyllebeholder på 1.240 m³ fra 1981. Der anvendes naturligt flydelag.

Bygning 13

Eksisterende gyllebeholder på 1.980 m³ fra 1990. Der anvendes naturligt flydelag.

Bygning 14

Eksisterende gyllebeholder på 3.000 m³ fra 2002. Der etableres overdækning på gyllebeholderen.

Bygning 15

Eksisterende vaskeplads.

Bygning 16.

3 eksisterende fodersiloer á 18 tons. 2 af siloerne fjernes.

Bygning 17

2 eksisterende gastætte siloer á 378 m³

Bygning 18

2 nye fodersiloer á 75 m³. Siloerne bliver 10 m høje.

Figur 5. Oversigtstegning der viser ejendommens fremtidige indretning

Varde Kommune vurderer at indretningen er tilstrækkelig beskrevet.

Der stilles vilkår om, at husdyrbrugets indretning og drift skal være i overensstemmelse med de oplysninger der fremgår af denne miljøtekniske beskrivelse.

7.7 Produktionsarealers og opbevaringslagres størrelse

I tabel 1 ses produktionsarealets størrelse for 8 år siden, som nuværende drift og som ansøgt drift. Tabel 2 viser areal på opbevaringsanlæg for 8 år siden, som nuværende drift og som ansøgt drift. Bilag 1 til 6 viser placering af produktionsareal i de enkelte staldafsnit.

Stald	Dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Produktionsareal (m ²)		
		8-årsdrift 2004	Nudrift (§12-godkendelse fra 30/7-2012)	Ansøgt 2020
Stald 3.	Flexgruppe: Søer og Slagtesvin; Fulddrænet gulv (kummer under hele arealet)	-	-	139
	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	116	58	-
	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	139	139	-
	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	-	58	116
Stald 4.	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv (B)	-	-	43
	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv (B)	553	553	553
	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv (C)	309	309	309
	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, fuldspalter (A)	-	-	200
	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv (A)	200	200	-
Stald 5.	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	605	605	605
Stald 6.	Flexgruppe: Søer, golde og drægtige, Slagtesvin og Smågrise; Dybstrøelse	-	-	137
	Flexgruppe: Søer, golde og drægtige, Slagtesvin og Smågrise; Dybstrøelse	-	-	63
	Slagtesvin. Dybstrøelse, hele arealet	63	63	-
	Smågrise. To-klimastald, delvis spaltegulv	224	224	-
	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	-	-	224
Stald 7.	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	-	-	484
	Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	484	484	-
Stald 8.	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv (B)	400	400	400

	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv (A)	-	-	519
	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv (C)	-	179	179
	Smågrise. To-klimastald, delvis spaltegulv	563	563	-
Stald 9.	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	120	-	-
Sum		3.776	3.835	3.971

Tabel 1. Produktionsareal i 8 årsdrift, nudrift og ansøgt drift.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gylletank 14 - 3000 m3	Flydende				764
Gylletank 12 - 1240 m3	Flydende				307
Gylletanke 13 - 1980 m3	Flydende				494
Nudrift					
Gylletank 14 - 3000 m3	Flydende				764
Gylletank 12 - 1240 m3	Flydende				307
Gylletanke 13 - 1980 m3	Flydende				494
8 års drift					
Gylletank 14 - 3000 m3	Flydende				764
Gylletank 12 - 1240 m3	Flydende				307
Gylletanke 13 - 1980 m3	Flydende				494

Tabel 2. Areal på opbevaringsanlæg i 8 årsdrift, nudrift og ansøgt drift.

Produktionsarealets i nudriften er godkendt i en §12 miljøgodkendelse fra 30. juli 2012 med undtagelse af løbe/drægtighedsstald i bygning 4. Se beskrivelse af bygning 4 i foregående afsnit.

Varde Kommune vurderer at produktionsarealet er tilstrækkeligt beskrevet.

7.8 Forbrug af vand

Ansøger oplyser følgende:

Vandforbruget på denne bedrift anvendes primært til drikkevand. Ved fuld udnyttelse af staldanlægget til søer uden smågrise og slagtesvin, vil vandforbruget falde, som følge af ændringen af dyreholdet og dermed færre dyr. Der anvendes vand fra Helle Vest Vandværk. Se tabel 3.

	Nudrift (m³)	Ansøgt drift (m³)	Ændring (%)
Vandforbrug	10.100	7.000	-31

Tabel 3. Vandforbrug

I alle stalde anvendes der drikkekopper eller vandventiler over krybbe, hvorved vandspild undgås. Lækager identificeres, stoppes og reparerer hurtigst muligt.

Der er ingen markvandsboringer på ejendommen. Der er to registrerede vandboringer ved stuehuset og garagen er ikke tilgængelige.

Varde Kommune har registreret de to boringer, som aktive. Der arbejdes videre med at få denne registrering ændret.

Varde Kommune vurderer, at vandforbruget er tilstrækkeligt beskrevet.

7.9 Forbrug af energi

Ansøger oplyser følgende:

På ejendommen anvendes der energi i form af el, dieselolie og fyringsolie. Elforbruget anvendes hovedsagligt til ventilation, gyllepumpning, belysning, foderfremstilling og udfodring.

	Nudrift	Ansøgt drift	Ændring (%)
Elforbrug (kWh)	215.100	215.100	0
Dieselolie (l)	12.800	12.800	0
Fyringsolie (t)	0	0	0
Træpiller (t)	58	58	0

Tabel 4. Energiforbrug

Af energibesparende teknikker kan nævnes, LED-belysning, og trinløs styring af ventilationen. Udendørs belysning er dagslysstyret eller har bevægelsescensor.

Til opvarmning af stalde og stuehus anvendes der træpiller. Træpillerne opbevares udendørs i silo øst for bygning 3 på figur 3.

Tabel 4 viser energiforbruget på Bryndumsager 1.

Varde Kommune vurderer, at energiforbruget er tilstrækkeligt beskrevet.

7.10 Affald

Ansøger oplyser følgende:

Husdyrbruget er omfattet af kommunens til enhver tid gældende Regulativ for Erhvervsaffald, og er dermed forpligtet til at kildesortere og bortskaffe alt erhvervsaffald i henhold til denne og den til enhver tid gældende Affaldsbekendtgørelse.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Varde Kommune.

Dagrenovation fra bedriften fyldes i affaldscontainer til husholdningen, der står ved den sydlige gavl af bygning 3, jf. figur 6. Affaldscontaineren tømmes hver 14. dag via den kommunale ordning.

Forbrændingseget affald fra produktionen opbevares i en 10 m³ affaldscontainer, som afhentes 12 gange årligt af et renovationsfirma.

Ikke forbrændingseget affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.). Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingseget affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald opstår, så bortskaffes det til kommunal genbrugsplads. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Eventuelle medicinrester returneres til dyrlæge eller apotek. Det er dog sjældent, at der findes medicinrester, idet alt det indkøbte opbruges. Skarpe og spidse genstande opbevares i kontor ved farestald, bygning 8 jf. figur 6, og afleveres til dyrlægen.

Øvrigt farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-sparepærer, oliefiltre, batterier eller spraydåser indsamles i servicorum/værksted. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Figur 6. Oversigtskort

Varde Kommune gør opmærksom på at afbrænding af affald er ikke tilladt. Jævnfør § 1, stk. 2 i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1459 af 7. december 2015 om "Forbud mod markafbrænding af halm mv." er det dog tilladt at foretage afbrænding af våde halmballer og halm, der har været anvendt til overdækning og lignende. Brandmyndigheden skal orienteres inden afbrændingen iværksættes.

Ønskes der afleveret affald på kommunal genbrugsplads, skal husdyrbruget være tilmeldt genbrugsordning for erhverv.

Varde Kommune vurderer ud fra ansøgers redegørelse at affald opbevares, håndteres og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt på husdyrbruget.

7.11 Reststoffer (olie, rengøringsmidler, kemikalier, medicin m.m.)

Ansøger oplyser følgende:

Opbevaring af reststoffer skal ske på en forsvarlig måde, så der ikke er risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Olie

På ejendommen anvendes der olie, i form af diesel- og fyringsolie og smøreolie. Dieselolie anvendes til traktorerne i forbindelse med transport af smågrise. Dieselolien opbevares i maskinhuset i en overjordisk tank på 2.500 liter. Tanken er placeret på fast bund uden afløb. Tanken er forsynet med en overfyldningsalarm, for at undgå en evt. jordforurening ved påfyldning af tankene. Dieselolie anvendes også til opvarmning/udtørring af staldene ifm. vask. Smøreolie anvendes til traktorerne, og spildolie opbevares i 200 liter tromler i maskinhuset, de er ligeledes placeret på fast bund med sokkelkant og uden afløb. Olieaffald afleveres på den kommunale modtagestation eller afhentes af godkendt firma.

Kemikalier og pesticider

Alle ejendommens marker er bortforpagtet, der sker derfor ingen markdrift fra ejendommen.

På ejendommen anvendes der kemikalier hovedsagligt i form af rengøringsmidler. Kemikalier opbevares i opbevaringsrum mellem farestalde og løbeafdeling, se figur 5. Dog er det minimalt hvad der anvendes af rengøringsmidler, da der ved vask af stalde anvendes iblødsætning og højtryksrensere.

Hvis der er behov for pesticider, opbevares det i aflåst kemikalierum i bygning 3, figur 6.

Eventuel rengøring og påfyldning af marksprøjte sker i marken eller på vaskepladsen (bygning 15), hvorfra der er afløb til gyllebeholder. Påfyldning af sprøjten sker, så der ikke er risiko for tilbageløb til vandforsyningen. Andre former for kemikalier der er klassificerede og mærket som giftige eller meget giftige opbevares i aflåst kemikalierum i bygning 3.

Nødvendige rengøringsmidler/pesticider/kemikalier bruges op i ejendommens drift, hvorved der normalt ikke er kemikalieaffald til bortskaffelse. Hvis reglerne ændres så et kemikalie, der tidligere har været benyttet på ejendommen, bliver ulovligt at bruge, bortskaffes eventuelle rester hurtigst muligt til Kommunal Modtagestation.

Medicin

Bedriften er tilmeldt en sundhedsordning med dyrlægen, som kommer på besøg mindst en gang om måneden. Her udskriver dyrlægen den nødvendige medicin. Medicinen opbevares i et køleskab i stalden. Eventuelle medicinrester returneres til dyrlæge eller apotek. Det er dog sjældent at det sker, da alt det indkøbte opbruges. Skarpe og spidse genstande opbevares i lukket beholder i stalden, og afleveres til dyrlæge eller på kommunal genbrugsstation.

Varde Kommune vurderer ud fra ansøgers redegørelse, at reststoffer opbevares og håndteres miljømæssigt forsvarligt på husdyrbruget.

7.12 Husdyrgødning - produktion, opbevaring og udbringning

Ansøger oplyser følgende:

Opbevaringsanlæg	Opførsels år / 10 års beholderkontrol	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Teknologi
Gyllebeholder 1	1981/2009	1.240	307	Flydelag
Gyllebeholder 2	1990/2009	1.980	494	Flydelag
Gyllebeholder 3	2002/2013	3.000	764	Overdækning
Gyllekanaler		874		
I alt		7.094		

Tabel 5. Opbevaringsanlæg til husdyrgødning.

Flydende husdyrgødning omfatter gylle og hvad, der i øvrigt ledes til gylleanlægget i form af vaskevand mv.

Den flydende husdyrgødning fra staldene løber til fortanken hvor fra det afhentes af biogasselskab. Hvis der er behov for det, pumpes gyllen/vaskevand via fortanken til gyllebeholder ca. 1 gang pr. måned. I fortanken er der en traktorpumpe, der pumper gyllen via jordledning til gyllebeholder. Gyllebeholderne tømmes vha. sugekran på gyllevogn.

En forventet maksimal besætning ses som nedenfor med den husdyrgødningsproduktion som det giver:

Besætning og gødningsproduktion			
Husdyrart / staldsystem	Antal	% græs	Tons
CHR-nr./Besæt.nr: 68491 / 68491			
Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (33/67)	600,0 Stk		335
Årssøer, løbe-og drægtighedsst., Løbe-/dr.st., Individ. delvis..	1.200,0 Årsdyr		4.809
Årssøer, farestald, Fare st., kassesti, delvis sp.	1.200,0 Årsdyr		1.965
			7.109

Tabel 6. Produceret husdyrgødning.

Produktionen af gylle er således 7.109 m³ + ca. 200 m³ vand fra vaskeplads, i alt 7.309 m³. På ejendommen er der således 7.094 m³/7.309 m³ x 12 = ca. 11,6 mdr. kapacitet. Derudover produceres der en mindre mængde dybstrøelse i syge- aflastningsafdelingen, som også leveres til biogasselskabet.

Loven kræver minimum 9 måneders opbevaringskapacitet, hvilket er overholdt.

Dybstrøelse fra husdyrholdet opbevares i stalden, hvor fra det køres direkte ud i container, som afhentes af biogasselskabet. Produktionen af dybstrøelse vil variere afhængig af hvor mange dyr der bliver syge eller får behov for aflastning. Det forventes at der vil blive afhentet dybstrøelse 1-2 gange årligt.

Der mangler at bliver udført beholderkontrol på to gylletanke. Ansøger oplyser, at disse beholdere vil blive kontrolleret hurtigst muligt.

Varde Kommune vurderer, at produktion og opbevaring af husdyrgødning er tilstrækkeligt beskrevet, og at ansøger råder over tilstrækkelig opbevaringskapacitet til den producerede husdyrgødning.

7.13 Foderopbevaring

Ansøger oplyser følgende:

Søerne fodres med vådfoder, og polte fodres med tørfoder. Foderet består af indkøbte fuldfoderblandinger.

Indkøbte fodermidler opbevares i 18 tons udendørs fodersilo (bygning 16, jf. figur 3) og i foderladen (bygning 3, jf. figur 3). Derudover opsættes to nye siloer ved det sydøstlige hjørne af bygning 3 på hver 75 m³.

Korn opbevares i to udendørs gastætte siloer (bygning 17, jf. figur 3), der hver kan rumme 378 m³. Fra siloerne transporteres kornet over i et male-/blande anlæg, hvorefter det kommes i vådfodertanken, som til sidst pumper det ud i staldene.

Halm opbevares i landbrugshal (bygning 10, jf. figur 3).

Der anvendes fasefodring til søer og smågrise, hvor næringsstofferne er tilpasset netop deres størrelse og behov. Kravet til næringsstoffer er forskelligt, og ved at fasefodre indenfor normerne undgås en generel overforsyning med råprotein og fosfor, som ellers vil udskilles via husdyrgødningen og belaste miljøet.

Varde Kommune vurderer at opbevaring af foder er tilstrækkeligt beskrevet, og at foder opbevares miljømæssigt forsvarligt på husdyrbruget.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

7.14 Lugt

Lugt stammer fra staldene, samt fra opbevaring, transport og udbringning af husdyrgødning.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes i kommunernes vurdering af, om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug. Det fremgår af reglerne, at dette beskyttelsesniveau som udgangspunkt er tilstrækkeligt til at sikre omgivelserne imod væsentlige lugtgener.

Ifølge beskyttelsesniveauet skal projektet overholde bestemte lugtgeneafstande, hvis længde afhænger af forskellige områders lugtfølsomhed. Lugtgeneafstandene beregnes i *husdyrgodkendelse.dk* efter to forskellige metoder, henholdsvis den Ny Lugtvejledning og FMK-vejledningen. Det er de længste beregnede lugtgeneafstande, der skal overholdes.

Ved beregning af geneafstanden for lugt indregnes kumulation fra andre husdyrproducenter såfremt der er husdyrproducenter med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr år indenfor en radius af 100 meter fra enkeltbeboelsen og såfremt der er husdyrproducenter med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr år indenfor en radius af 300 meter fra samlet bebyggelse og byzone.

Ved én anden ejendom med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr år forøges geneafstanden med 10 %.

Ved to eller flere andre ejendomme med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr år forøges geneafstanden med 20 %.

Ifølge beregningerne udført i *husdyrgodkendelse.dk* vil geneafstanden i forhold til byzone være 492,5 meter, samlet bebyggelse 348,1 meter og enkeltbolig 161,6 meter. Genekriterierne er overholdt, se tabel 7.

Ved lugtberegning regnes fra midten af de enkelte stalde. Derfor er afstanden i tabel 7 anderledes end i figur 1.

6.1 Samlet resultat af lugtberegning						
Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Bryndumsager 3 	0	FMK	161,6	161,6	405,8	Ja
Bryndumsager 4 	0	FMK	161,6	161,6	248,9	Ja
Midtgårdsvej 7 	0	NY	348,1	313,3	1742	Ja
Årre By, Årre 	1	NY	492,5	541,8	802,2	Ja

Tabel 7. Beregnet geneafstand fra husdyrbruget efter planlagt udvidelse

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt. Varde Kommune vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for omgivelserne.

Varde Kommune vurderer samlet, at lugt fra husdyrbrugets produktion, opbevaring og udbringning af husdyrgødning, ikke vil medføre lugtgener, der stiger til et niveau, som ikke bør accepteres af omgivelserne.

Der stilles generelle vilkår til forebyggelse af lugtgener, samt at der kan kræves undersøgelse, hvis det skønnes, at lugtgener i omgivelserne er større end det kunne forventes ud fra grundlaget for miljøvurderingen.

7.15 Støj

Ansøger oplyser følgende:

Bryndumsager 1 og naboejendommene ligger i et område der i kommuneplanen 2017 er udpeget til landbrugsområde. Der er 162 m fra nærmeste driftsbygning til nærmeste nabo.

De væsentligste støjkloder på et svinebrug er staldventilation, gyllepumper, foderleverancer, støj fra transporter, m.v.

Alle svinestalde er med mekanisk ventilation, der kører året rundt. Der anvendes nye tidssvarende støjsvage ventilatorer. Ved udskiftning af eksisterende ventilatorer samt ved montering af nye ventilatorer investeres der i tidssvarende støjsvage ventilatorer.

Pumpning af gylle fra stald til gyllebeholder sker ca. en gang hver måned vha. traktorpumpe (20 min pr. gang). Overpumpning af gylle fra beholder til gyllevogn sker vha. selvlæssende gyllevogne (8-10 min. pr. gang). Oprøring af gylletankene foretages før udkørsel på mark primært om foråret, og ved flytning af gylle til anden tank.

Leverancer af foder, der blæses i siloerne, foregår af kort varighed, ca. 1 ½ time pr. træk. Der tørres ikke korn på ejendommen.

Kompressor til foderblandetank er placeret inde i foderladen.

Vurdering

Husdyrbruget ligger i et landbrugsområde. Der sker ikke en ændring i støjkloderne i forhold til den nuværende drift. Ejendommens beliggenhed i relativ tæt afstand på nabo betyder at naboen i perioder vil kunne opleve støj fra husdyrbruget. En del af de støjende aktiviteter ligger i dagtimerne f.eks. levering af foder og afhentning af gylle og vil ikke give gener. I forbindelse med høst kan der være behov for arbejde om aftenen og natten hvilket kan give gener. Høsten foregår imidlertid kun få dage om året, så det vurderes at generne vil blive begrænsede.

Det vurderes, at husdyrbruget på Bryndumsager 1 i betragtning af typer og størrelser af produktionsanlæggene, kan ændres uden at medføre forøgelse af støj og gener i omgivelserne.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende enkeltbolig bør anvende de grænseværdier, som er gældende for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier er anvendt i denne afgørelse.

I orientering fra Miljøstyrelsen nr. 9 1997 fremgår foreslåede grænser for vibrationer i det eksterne miljø.

Varde Kommune vurderer, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige støjgener for omgivelserne.

Varde Kommune stiller dog generelle vilkår til overholdelse af støjgrænser, og at der om nødvendigt kan kræves dokumentation for at støjgrænserne er overholdt.

7.16 Rystelser

Ansøger oplyser følgende:

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

Varde Kommune vurderer, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige rystelser for omgivelserne.

7.17 Støv

Ansøger oplyser følgende:

Den primære støvkilde er støv fra ventilationsanlæg. I alle staldene er der monteret overbrusningsanlæg, der reducerer støv.

I forbindelse med håndtering, levering m.m. af foder, kan der opstå støvgener. Alt foder opbevares indendørs og i lukkede siloer. Transport af foder mellem udendørssiloer og foderhus foregår i et lukket system. Desuden anvendes der vådfoder til en del af dyrene, hvorfor støvgener fra håndtering af foder er begrænset. Der anvendes vådfoder i alle stalde til søer.

For at begrænse støvgener henviser Varde Kommune til god landmandspraksis. Blandt andet at al transport til og fra husdyrbruget bør forgå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på husdyrbruget planlægges, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Varde Kommune vurderer, at der som følge af udvidelsen ikke vil være aktiviteter, som vil medføre væsentlige støvgener. Der fastsættes vilkår om, at drift af anlægget ikke må medføre væsentlige støvgener udenfor husdyrbruget.

7.18 Skadedyr

Ansøger oplyser følgende:

For at bekæmpe skadedyr, som kan være til gene for naboer og for selve ejendommen foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Alle udendørsarealerne samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddeligt og renholdt.

Fluer bekæmpes pt. ved hjælp af rovfluer.

Der er opstillet kasser rundt omkring på ejendommen til bekæmpelse af rotter. Rottebekæmpelse foregår efter aftale med et autoriseret firma (pt. Mortalin). Der foregår løbende bekæmpelse og opstår der problemer udover den rutinemæssige bekæmpelse, kontaktes firmaet for iværksættelse af en intensiv rottebekæmpelse.

Varde Kommune vurderer, at der udføres tilstrækkelig forebyggende bekæmpelse. Dog fastsættes vilkår til opbevaring af foder og om at foretage fluebekæmpelse efter retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Retningslinjer angiver en række afprøvede metoder og opdateres løbende.

7.19 Døde dyr

Ansøger oplyser følgende:

Døde dyr opbevares overdækket af et kadaverdækket på plads nord for staldanlægget ved Tingvejen (jf. figur 6). Placeringen af afhentningsstedet ligger ugeneret i forhold til nabobeboelser og forbipasserende.

Døde dyr tilmeldes til afhentning af DAKA senest 24 timer efter dødsfaldet er konstateret.

Selvdøde og aflivede pattegrise opbevares i smågrisecontainer med køl, der er placeret nord for bygning 8, ved fodersiloerne, jf. figur 3. Smågrisecontaineren tømmes ca. 2 gange ugentligt. Ved tømning flyttes containeren hen til afhentningsstedet for øvrige døde dyr.

Opbevaring af døde dyr er reguleret af Fødevarestyrelsens "Bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr". Der er dog, i forbindelse med opbevaring af affald, stillet et generelt vilkår til forebyggelse af uhygiejniske forhold.

Varde Kommune vurderer ud fra ansøgers redegørelse, at døde dyr opbevares og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt på husdyrbruget.

7.20 Lys

Ansøger oplyser følgende:

Der er lys i løbeafdelingen (i bygning 4, jf. figur 3) i 12- 16 timer i døgnet, af hensyn til søernes reproduktion. I øvrige staldbygninger er der kun lys i staldene, når der arbejdes. Lyset i staldene kan ses fra vinduerne i siden af bygningerne. Bygning 4 som indeholder løbeafdelingen er omkranset af andre bygninger, det vurderes derfor at lyset ikke vil være generende for omgivelserne.

Al udendørsbelysning er udelukkende orienteringslys og tændes efter behov. Der er udendørsbelysning ved gavlen af landbrugshallen (bygning 10 jf. figur 3) samt ved gavlenderne på næsten alle stalde, der er vendt mod offentligvej (bygning 5, 6 og 7 jf. figur 3). Der er orienteringslys langs bygning 5 ned mod bygning 3 jf. figur 5 samt ved indgangen til staldene.

Varde Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlige gener forbundet med husdyrbrugets belysning. Dog stilles et generelt vilkår om, at husdyrbrugets drift ikke må medføre væsentlige lysgener udenfor husdyrbruget.

7.21 Transport

Ansøger oplyser følgende:

Til ejendommen er der fire indkørsler. Det er primært de to nordligste, der anvendes i forbindelse med driften. Indkørslen ved den grønne pil, anvendes primært til medarbejdere, men også til transporter til med foder. Den sydligste er indkørslen til stuehuset (rød pil). De tunge transporter til og fra ejendommen vil hovedsagligt ske af de to nordligste indkørsler, og derved også længste væk fra de nærmeste nabobeboelser. Se figur 7.

Figur 7. Til- og frakørselsforhold

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transporter i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr samt intern på bedriften. Endelig er der transporter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt hjemtransport af afgrøder. Se tabel 8.

Én transport svarer til både en kørsel til og fra ejendommen.

Type	Antal/år, Nudrift	Antal/år, ansøgt drift	Kommentarer
Indkøbt foder	52	52	
Brændstof	0	8	
Husdyrgødning, gylle	0 345	187 293	39 tons gyllelastbil 25 tons gyllevogn
Husdyrgødning, fast	7	2	
Halm	20	2	
Levering af levende dyr	6	12	Polte
Afhentning af levende dyr	97	52 26	Smågrise 1 gang pr. uge Søer 1 gange hver 2. uge
Afhentning af døde dyr	140	78	1-2 gange pr. uge
Affald	36	12	
Øvrige (fragtbil o.l.)	12	12	
Samlet antal transporter	715	736	

Tabel 8. Antal transporter til og fra ejendommen.

Der sker en mindre stigning i antallet af transporter, dette skyldes at al gylle fremover vil blive kørt til biogasanlæg, samt at der fremover vil være færre transporter med halm og dyr.

De fleste transporter er med husdyrgødning og afgrøder. Derfor er belastningen af antallet af transporter i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og høst. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Andre transporter foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Afhentning af levende dyr til slagteriet kan dog ske døgnet rundt i henhold til slagteriets køreplaner. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Varde Kommune vurderer, at stigningen i antal transporter og at til- og frakørsel til husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

7.22 Spildevand

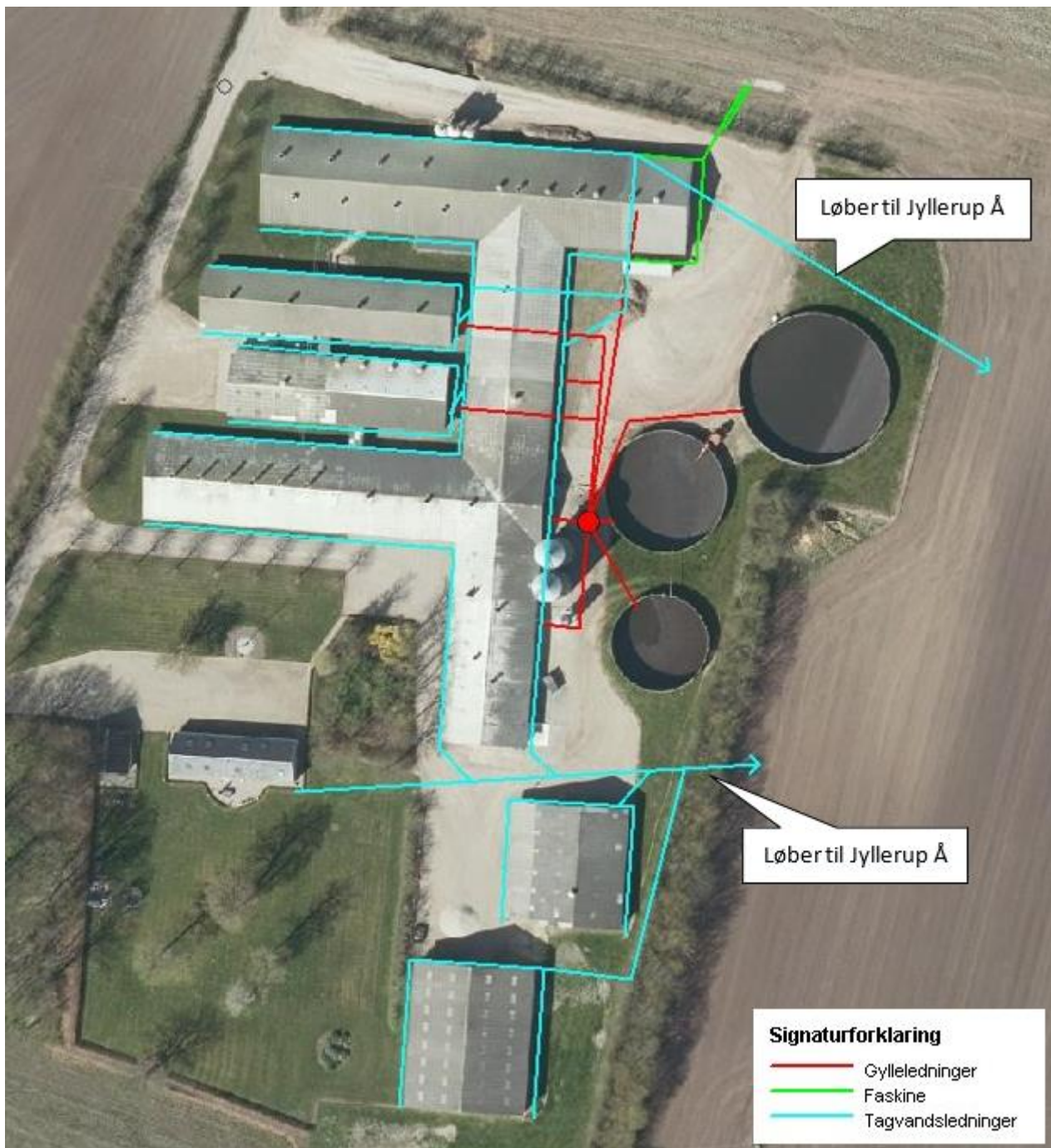
Ansøger oplyser følgende:

Alle afløbsforhold ses på nedenstående figur 8.

Al processpildevand fra bedriften ledes til gyllebeholderne. Det omfatter vand fra vask af maskiner og overfladevand fra vaskepladsen. Derudover kommer der vaskevand og drikkevandsspild fra staldene.

Køreveje og lignende er grusbelagte og der tilledes ikke vand til dræn og vandløb herfra.

Der er ingen dræn i området.

Figur 8. Afløbsplan

Tagvandet ledes primært via dræn til Jyllerup Å, som angivet på figur 8. Med undtagelse af tagvandet fra den østlige ende af farestalden (bygning 8), der afledes til faskine.

Varde Kommune vurderer ud fra ansøgers redegørelse at afledning af spildevand er tilstrækkeligt beskrevet, og at spildevandet fra husdyrbruget bortledes miljømæssigt forsvarligt.

7.23 Grundvand

Ansøger oplyser følgende:

Husdyrbruget ligger i område for særlig drikkevandsinteresse og nitratfølsomt indvindingsområde. Husdyrbruget ligger ikke indenfor boringsnære beskyttelsesområder eller sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområde.

Der er to borer på husdyrbruget, DGU nr. 122.234 og 122.235, placeret tæt ved stuehuset og garagen. Borerne er ikke tilgængelige og anvendes derfor ikke.

Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.

Varde Kommune vurderer at grundvandet ikke vil blive væsentlig påvirket af ændringen og udvidelsen på Bryndumsager 1.

7.24 Zink

Der anvendes ikke zink, da der ikke er smågrise efter fravæning på denne ejendom.

7.25 Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Ansøger oplyser følgende:

For at minimere risikoen for nedsivning af stoffer til grundvandet samt beskyttelse af det omgivende miljø, er der redegjort for procedure for håndtering af gylle, kemikalier og olie ved uheld på husdyrbruget.

Redegørelse for mulige uheld:

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: Brand, uheld med eller ved gyllebeholdere, herunder f.eks. beskadigelse af gyllebeholdere ved strejfen eller påkørsel, eller på anden måde ved lækage eller overløb, der vil medføre udsivning af gylle. Eller spild af kemi eller olie.

Minimering af risiko for uheld

Hvis der sker spild af olie under påfyldning, som ikke umiddelbart kan fjernes ved afgravning eller ved brug af sugemateriale (savsmuld eller lign.), vil både Alarmcentral (tlf. 112) og Miljøvagt blive kontaktet. Hvis der er mistanke om, at olie eventuelt kan sive ud af tanken, vil tanken blive tømt for olie. Hvis det drejer sig om en mængde, som ejer ikke selv har mulighed for at fjerne, vil enten brandvæsenet eller en slamsuger, der må tage imod olieaffald, blive kontaktet, så tanken kan blive tømt. Hvis der er sket spild, der ikke kan fjernes, vil både Miljøvagten og Alarmcentralen (tlf. 112) blive kontaktet.

Gyllebeholdere er underlagt 10-års kontrol, hvor en kontrollant kontrollerer beholderens tæthed og kabler over og under terræn. Derudover er gyllebeholdere placeret sådan, at den er under dagligt opsyn for eventuelle revner, rust på synlige kabler, gylleudsivninger og andet. Ved påkørsel eller strejfen af gyllebeholdere med maskiner eller andet vil eventuelle revner blive tilset med det samme og udbedret straks. Hvis revnen ikke kan udbedres ved egen hjælp, vil beholderproducenten blive kontaktet om assistance.

Gyllepumpning foregår med traktorpumpe. Traktorer henstår ikke med tilkoblet pumpe og nøgler, når de ikke er i brug. Pumperør svinges ind over gylletanken og fastlåses der, når pumpen ikke anvendes i længere tid, fx ved arbejdsdagens ophør. Herved vil gyllen blive pumpet tilbage i tanken, hvis pumpen ved et uheld går i gang.

Gylletankene tømmes med selvlæssende gyllevogne påmonteret sugekran.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Hvis gyllebeholderen skulle springe, vil alarmcentralen på tlf.: 112 blive kontaktet øjeblikkeligt. Ved driftsuheld, hvor der er sket, eller hvor der er fare for at ske en større forurening af omgivelserne, vil alarmcentralen straks blive kontaktet på tlf.: 112. I tilfælde af lækage på gyllebeholderen vil gyllen pga. skrånende terræn samle sig i en lavning på marken. Der vil blive benyttet halmballer til at skabe en dæmning således at gyllen ikke spreder sig over et større område.

Der er udarbejdet en beredskabsplan. Se bilag 9.

Varde Kommune vurderer at ansøger har lavet tilstrækkelig forurenings- og genebegrænsende tiltag.

7.26 Foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse virkning på miljøet

Ansøger oplyser følgende:

I dette afsnit er der nævnt de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet. I alle de foregående afsnit, vil man kunne læse yderligere om de anvendte foranstaltninger og vurderingerne heraf.

- Staldsystemerne i de eksisterende stalde og ny stald, er primært med delvis spaltegulv med henblik på at minimere ammoniakfordampningen fra staldanlægget. Der er flydelag eller overdækning på gylletankene, hvilket minimerer ammoniakfordampningen fra lagrene.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Olietanke står indendørs på fast gulv uden afløb og vask af sprøjte sker på vaskeplads med afløb til gyllebeholder, derved er der ikke risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- Der foretages forskellige egenkontroller, for at bl.a. at følge produktionen, forbrug af fx foder, el og vand m.m.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen. Se bilag 9.

Varde Kommune vurderer, at ansøger har redegjort tilstrækkeligt for, hvorledes det ansøgte undgår, forebygger eller begrænser virkningen på miljøet.

7.27 Beskyttede naturområder omkring husdyrbruget - ammoniak

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udledning af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning). Beregninger, der er foretaget i *husdyrgodkendelse.dk*, viser at ammoniakfordampningen fra 8-årsdriften er 5.460,3 kg kvælstof pr. år, fra nudriften 5.437,0 kg kvælstof pr. år og i ansøgt drift 5.662,7 kg kvælstof pr. år. Se figur 9.

4.1 Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager)			
Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	5189,2	473,5	5662,7
Nudrift	4810,8	626,3	5437,0
8 års-drift	4834,0	626,3	5460,3

Figur 9. Beregninger af ammoniakfordampningen i *husdyrgodkendelse.dk*

Det ansøgte projekt medfører således en stigning i ammoniakfordampningen på 202,4 kg kvælstof pr. år i forhold til 8 års driften og 225,7 kg kvælstof pr år i forhold til nudriften.

Forudsætningerne for ammoniakemissionen i ansøgt drift er følgende:

- Delvis spaltegulv på 116 m² produktionsareal i stald 3 på figur 3
- Delvis spaltegulv på 905 m² produktionsareal i stald 4 på figur 3.
- Delvis spaltegulv på 224 m² produktionsareal i stald 6 på figur 3.

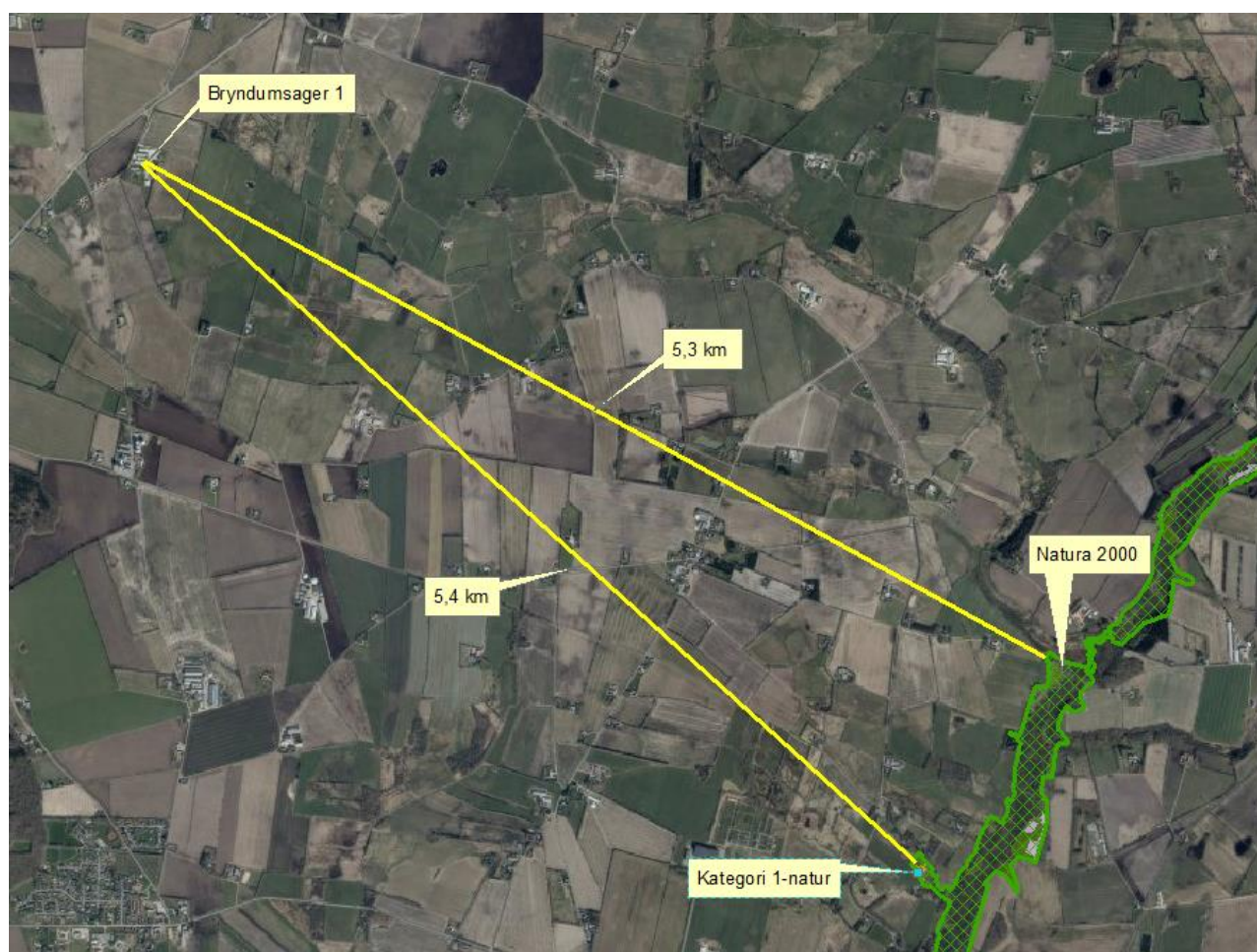
- Delvis spaltegulv på 484 m² produktionsareal i stald 7 på figur 3.
- Delvis spaltegulv på 1.098 m² produktionsareal i stald 8 på figur 3.
- Teltoverdækning af gylletank med nummer 14 på figur 3.

Tiltagene stilles som vilkår i afsnit 4.

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)

I henhold til "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter" (Bek. nr. 1595 af 6. december 2018) skal Varde Kommune foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Der er ca. 5,3 km fra husdyrbrugets bygninger til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde. Se figur 10.

Figur 10. Nærmeste Internationale naturbeskyttelsesområde og kategori 1-natur.

Varde Kommune har i *husdyrgodkendelse.dk* foretaget beregninger, som viser, at ammoniakdepositionen i ansøgt drift til nærmeste Internationale naturbeskyttelsesområde bliver 0,0 kg N/ha/år.

§ 7 områder

I henhold til § 7 i Husdyrbrugloven, er etablering, udvidelse og ændring af anlæg på husdyrbrug ikke tilladt, hvis de ligger tættere end 10 m fra – eller helt eller delvist indenfor nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper.

Kategori 1-natur (nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder).

Anlægget er beliggende ca. 5,4 km fra det nærmeste naturområde, der er omfattet af § 7 stk. 1 nr. 1 i husdyrbrugloven, og beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, se figur 10.

Ansøger har i *husdyrgodkendelse.dk* foretaget beregninger, som viser, at ammoniakdepositionen i ansøgt drift til nærmeste kategori 1-naturområde bliver 0,0 kg N/ha/år.

Kategori 2-natur (nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder).

Anlægget er beliggende ca. 9,6 m fra det nærmeste naturområde, der er omfattet af § 7 stk. 1 nr. 2 i husdyrbrugloven, som omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder.

Ansøger har i *husdyrgodkendelse.dk* foretaget beregninger, som viser, at ammoniakdepositionen i ansøgt drift til nærmeste kategori 2-natur bliver 0,0 kg N/ha/år.

Varde Kommune vurderer på den baggrund, at udvidelsen ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af § 7-områder og derfor ikke vil påvirke § 7 områderne negativt.

§ 3 områder

Af figur 11 og tabel 9 fremgår de områder, som indenfor en afstand af 1.000 m fra anlægget er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Figur 11. § 3 arealer indenfor 1.000 m fra husdyrbruget.

§ 3 lokalitet	Type	Grønt Danmarkskort i kommuneplanen
1	Eng	Nej
2	Eng	Ja
3	Eng	Ja
4	Eng	Ja
5	Mose	Ja
6	Eng	Ja

Tabel 9. § 3 områder (minus søer) indenfor 1000 m fra husdyrbruget

Naturtyper har forskellige tålegrænser for hvor meget ammoniakdeposition de kan tåle før der sker ændringer på den enkelte naturtype. Naturtyperne inddeles i 5 kategorier, se tabel 10.

N-følsomhed	Tålegrænse
Uoplyst	Uoplyst
Ikke N-følsom	>30 kg N/ha/år
Mindre N-følsom	20-30 kg N/ha/år
Moderat N-følsom	10-20 kg N/ha/år
Særlig N-følsom	5-10 kg N/ha/år

Tabel 10. Oversigt over de 5 kategorier for N-følsomhed og deres tålegrænser

Århus Universitet har oplyst følgende baggrundsbelastning for Varde Kommune:

År	2006	2007	2008	2009	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kg N/ha	17,0	15,0	16,0	16,4	15,2	13,8	15,6	15,3	13,9	14,1	13,8

Tabel 11. Udvikling i baggrundsbelastningen for Varde Kommune

Kategori 3-natur (ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående kategori 1 og 2)

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der én mose, se figur 11 og tabel 9.

Mosen er ikke udpeget som rekreative områder, indgår i kommuneplanens udpegning af værdifulde kulturmiljøer eller er omfattet af fredning.

De områder, som er udpeget som Grønt Danmarkskort i Varde Kommunes kommuneplan, se tabel 9, er dermed også omfattet af kommuneplanens handleplan for naturpleje. Der er dog ingen konkrete planlagte naturindsatser for områderne.

Varde Kommune har ikke kendskab til kvælstofbidrag til områderne fra andre kilder.

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der ikke ammoniakfølsomme skove.

Varde Kommune og ansøger har i *husdyrgodkendelse.dk* foretaget beregninger over ammoniakdepositionen på de nærmest liggende Natura 2000, Kat. 1- og Kat. 2-naturområder samt de øvrige nærmest liggende naturområder.

Beregningerne fremgår af tabel 12, og er foretaget ud fra 8-årsdriften, nudriften og den ansøgte drift.

Lokalitet	N-følsom	Afstand (m)	Tålegrænse, kgN/ha	Ruhed opland	Ruhed område	8 års drift, kgN/ha	Nudrift, kgN/ha	Ansøgt, kgN/ha
Natura 2000	-	5.300	-	-	-	0,0	0,0	0,0
Kategori 1	-	5.400	-	-	-	0,0	0,0	0,0
Kategori 2	-	9.600	-	-	-	0,0	0,0	0,0
Kat-3 (5)	Særlig	970	5-10	L	Mk	0,1	0,1	0,1
§3 (1)	Ikke	880	> 30	L	Bn	0,4	0,4	0,4

Tabel 12. Beregning af ammoniakdeposition på vigtige naturområder

Øvrig § 3-natur

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der registreret 6 mindre søer. Varde Kommune vurderer, at den luftbårne ammoniakdeposition fra anlægget har en meget begrænset effekt. Hovedkilden til næringsberigelse af søerne vurderes at være overfladevand fra dyrkede arealer, dels som vand, der løber på jordoverfladen til søerne, samt næringsberiget overfladevand der løber til søerne via rodzonen på dyrkede arealer. Ammoniak fra anlægget vurderes ikke at forringe naturtilstanden i § 3 søerne.

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der 5 enge, se figur 11 og tabel 9.

På baggrund af ovenstående vurderer Varde Kommune, at udvidelsen af dyreholdet ikke vil påvirke kategori-3 naturområderne / § 3-områder væsentligt som følge af ammoniakdeposition, og at udvidelsen ikke vil medføre tilstandsændringer på disse områder.

7.28 Påvirkning af "Bilag IV arter"

I henhold til § 10 i "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområde samt beskyttelse af visse arter" er der indført en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et beskyttelsesområde eller udenfor. Disse arter fremgår af direktivets bilag IV og kaldes derfor bilag IV-arter. For en række arters vedkommende har Varde Kommune intet kendskab til arternes udbredelse i området, det gælder f.eks. løgfrø, markfirben og alle arter af småflagermus.

Spidssnudet frø og birkemus er begge arter der er listet på bilag IV. Spidssnudet frø er almindelig udbredt i Varde Kommune, og forventes at forekomme i forbindelse med naturområder, hvor der er egnede leveforhold for spidssnudedede frøer. Det er Varde Kommunes vurdering at udvidelsen ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af spidssnudet frø på grund af den store forekomst af arten i Varde Kommune.

Birkemus er registreret få steder i Varde Kommune. Nærmeste lokalitet, hvor der er registreret birkemus, er ca. 10 km nordvest for husdyrbruget. Det er Varde Kommunes vurdering, at udvidelsen af dyreholdet ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af birkemusen på grund af den store afstand til den nærmeste lokalitet hvor birkemusen er registreret.

Varde Kommune vurderer i øvrigt, at udvidelsen kan gennemføres uden at påvirke nogen af de listede arter på bilag IV i direktivet væsentligt.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Med begrebet BAT menes den teknik, som mest effektiv giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed, og som samtidig er afvejet i forhold til fordele og økonomiske udgifter.

Ansøgere om miljøtilladelse/miljøgodkendelse af husdyrbrug med en ammoniakemission højere end 750 kg NH₃-N pr. år, skal begrænse ammoniakforureningen ved anvendelse af BAT. IE-brug skal også begrænse forurening ved anvendelse af BAT på andre områder end ammoniak.

EU-kommissionen har i 2017 vedtaget bindende BAT-konklusioner for intensivt opdræt af fjerkræ eller svin (IE-brug).

Miljøstyrelsen har meldt ud, at kravene i BAT-konklusionerne i meget vid udstrækning allerede er indeholdt i den gældende lovgivning her i Danmark, og at kommunerne derfor ikke selv skal anvende BAT-konklusionerne, men i stedet anvende de regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrgødningsbekendtgørelsen, der bliver fastsat med henblik på at implementere BAT-konklusionerne.

I Varde Kommunes vurdering af BAT indgår bl.a.

- EU-kommissionens BAT-konklusioner for intensivt opdræt af fjerkræ eller svin
- Miljøstyrelsens Teknologiliste
- Miljøstyrelsens Teknologiblade
- Bilag 3 i husdyrgødningsbekendtgørelsen

I Varde Kommunes BAT-vurdering indgår hovedpunkterne

- Ammoniak
- Management
- Fodringsstrategi
- Vand
- Energi
- Spildevand
- Støj

- Støv
- Lugt
- Opbevaring af husdyrgødning
- Udbringning af husdyrgødning

I det følgende redegøres der for ansøgers oplysninger om anvendelse af BAT, samt Varde Kommunes vurdering af om ansøger lever op til det niveau, som Varde Kommune fastlægger som BAT-niveauet for husdyrbruget.

7.29 BAT – Ammoniak

Ansøger oplyser følgende:

I lovgivningen er der faste krav hertil, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige, for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i DK nås og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Projektets BAT-emissionsniveau er beregnet i husdyrgodkendelse.dk. Beregninger viser at det vejledende BAT-emissionskrav er overholdt.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	5153	626	5779
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	5189	473	5663
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	116
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 13. BAT-Beregning

BAT-niveauet er fastsat som eksisterende stald med undtagelse af klimastalden i stald 8, som er angivet som ny stald. Klimastalden ændres til farestald, hvorved der sker en gennemgribende renovering. Se tabel 14.

Der er ikke anvendt miljøteknologier i tidligere miljøgodkendelse fra 2012.

Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning
Stald 3	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
Stald 3	Søer og Slagtesvin; Fulldrænet gulv (kummer under hele arealet) ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
Stald 4	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
Stald 4	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
Stald 4	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, fuldspaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
Stald 5	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, fuldspaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
Stald 6	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
Stald 6	Søer, golde og drægtige, Slagtesvin og Smågrise; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
Stald 7	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
Stald 8	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
Stald 8	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit
Stald 8	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse

Tabel 14. Forudsætninger for BAT-beregning.

Ammoniak (anlæggets emissionsniveau for ammoniak og valg af teknologi)

BAT-niveauet er opnået ved at, der er anvendt:

Delvis spaltegulv i drægtigheds- og farestalde.

Fuldspaltegulv i løbeafdeling.

Drænet gulv + spalter (33/67 %) i poltestald

Dybstrøelse i syge-/aflastningsafsnit

Overdækning af den største gyllebeholdere.

Fravalg af teknologier

Der er ikke foretaget en vurdering af fravalg af teknologier, da projektet med de valgte teknologier lever op til BAT-kravet.

BAT-kravet for projektet er beregnet til 5.779 kg NH₃-N og projektets reelle ammoniakemission er på 5.663 kg NH₃-N. Projektet har således en total ammoniakemission, der er 116 kg NH₃-N mindre end det beregnede BAT-krav.

Varde Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at ansøger lever op til lovgivningens krav om BAT på punktet ammoniak.

7.30 BAT – Management

Ansøgers redegørelse:

- *Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.*
- *Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.*
- *I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.*
- *Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.*
- *I forbindelse med indretningen af produktionsanlægget er der fokus på, at indretningen tager hensyn til en rationel drift, af hensyn til ressourceforbruget i driften og af hensyn til de daglige arbejdsgange.*
- *Sigtet med anlægget er, at der ud fra et proportionalitetssynspunkt er fokus på hvilke staldsystemer, der er bedst anvendelig i relation til miljø, arbejdsforbrug og dyrevelfærd for at fremtidssikre virksomheden.*
- *På bedriften er der udarbejdet beredskabsplan, således at skade ved uheld kan minimeres.*
- *Der er faste procedurer/rutiner i forhold til bortskaffelse af bedriftens spild- og affaldsstoffer, levering af foder, transporter m.m.*
- *Bedriften efterlever kravene med tilhørende egenkontrolprogram i "Danish"- produktstandard. En DANISH-godkendelse er landmandens kvalitetsstempel på, at forholdene i besætningen lever op til dansk lovgivning og branchens egne krav. Den omhandler primært forhold vedr. dyrevelfærd, fødevarer sikkerhed og sporbarhed i primærproduktionen. Desuden stilles der krav om renholdelse, skadedyr, foderopbevaring og generelt management.*
- *Der iværksættes et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand.*

Der stræbes efter at leve op til målene for godt landmandskab. Dette betyder bl.a.:

- *At hjælpepestoffer som gødning, plantebeskyttelsesmidler, medicin og energi bruges under hensyntagen til miljø og sundhed.*
- *At brugen af næringsstoffer optimeres på ejendomsniveau under hensyntagen til afgrødernes behov og det økonomiske afkast.*
- *At der sikres en høj udnyttelse af næringsstoffer ved udarbejdelse af mark- og gødningsplaner. Herved sikres, at tildeling af kunst- og husdyrgødning sker ud fra afgrødernes behov og næringsstofnorm på den enkelte mark, således der sker mindst muligt tab til det omgivende miljø. Endvidere laves der en årlig opgørelse i form af gødningsregnskaber over at forbruget gødning ikke er større end normerne foreskriver.*
- *At der er fokus på at nye stalde og produktionssystemer indrettes så lugt og fordampning af ammoniak begrænses ud fra de tekniske og økonomiske muligheder og under hensyntagen til dyrenes fysiologiske og adfærdsmæssige behov.*

Miljøledelsessystem

Der indføres et miljøledelsessystem på ejendommen. Det vil sige:

- *Bedriftens miljøforhold er gennemgået.*
- *Der er formuleret en miljøpolitik.*
- *Der er fastsat et ambitionsniveau i form af miljømål.*
- *Der er udarbejdet en plan for, hvordan målene nås.*
- *Der evalueres en gang årligt, om målene er nået.*
- *Miljøledelsessystemet gennemgås en gang årligt.*

Ifølge EU-kommissionens BAT-konklusioner er følgende BAT:

- Miljøledelse
- Korrekt placering af anlægget
- Uddannelse af medarbejdere
- Udarbejdelse af en beredskabsplan
- Regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse af gyllesystemer, foder- og vandsystemer, ventilationssystemer m.m.
- Opbevare døde dyr på en måde, der forhindrer eller reducerer emissioner
- Reducere støj-, støv-, og lugtemissioner

IE-husdyrbrug har pligt til fra godkendelsesdato at anvende miljøledelse. Kommunen kontrollerer dette ved de ordinære tilsyn.

Varde Kommune vurderer, at ansøgers tiltag på punktet management lever op til det, som Varde Kommune fastsætter som BAT for husdyrbruget, blandt andet baseret på punkterne i EU-kommissionens BAT-konklusioner. Husdyrbruget lever dermed op til lovgivningens krav om BAT på punktet management.

7.31 BAT – Fodringsstrategi

Ansøgers redegørelse:

- *Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning.*
- *Der udarbejdes foderplaner i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.*
- *Der er faste aftaler til levering af foder.*
- *Foderanlæg justeres jævnlige, så udfodret mængde svarer til dyrgruppen og unødigt foderspild minimeres.*
- *Der anvendes N-balanceret foder baseret på energibehov og fordøjelige aminosyrer, ved at der enten anvendes fasefodring, reduceret råprotein eller et eller flere fodertilsætningsstoffer der nedsætter den samlede mængde kvælstof.*
- *Der anvendes fasefodring, letfordøjeligt uorganisk fosfat eller som minimum enkelt dosis (100 %) fytase, som nedsætter den samlede mængde fosfor.*

Ifølge EU-kommissionens BAT-konklusioner er følgende BAT:

- Reducering af indholdet af råprotein ved hjælp af N-balanceret foder baseret på energibehov og fordøjelige aminosyrer
- Fasefodring
- Tilføjelse af kontrollerede mængder af essentielle aminosyrer til foder med et lavt indhold af råprotein
- Anvendelse af godkendte fodertilsætningsstoffer, som reducerer den samlede mængde kvælstof og fosfor, der udskilles
- Anvendelse af letfordøjeligt uorganisk fosfat med henblik på den delvise udskiftning af konventionelle fosforkilder i foderet
- Beregning ved hjælp af en massebalance af kvælstof og fosfor på grundlag af foderindtaget, indholdet af råprotein i foderet, den samlede mængde fosfor og dyrenes ydelse samt vurdering af denne.

Beregninger har vist, at det ansøgte projekt lever op til Miljøstyrelsens BAT-krav for ammoniak.

Varde Kommunen vurderer på den baggrund, og ud fra ansøgers tiltag på punktet foderstrategi, at husdyrbruget lever op til det, som Varde Kommune fastsætter som BAT for projektet. Ansøger lever dermed op til lovgivningens krav om BAT på punktet foderstrategi.

7.32 BAT – Vand

Ansøgers redegørelse:

- *Vandforbruget registreres en gang årligt i regnskabet.*
- *Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt. Defekte drikkekopper udskiftes.*
- *Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.*
- *I forbindelse med rengøring iblødsættes staldene for at minimere forbruget af vaskevand.*
- *Der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.*
- *Der er drikkekopper eller drikkenipler over krybber i alle staldafsnit. Herved undgås drikkevandsspild.*

Ifølge EU-kommissionens BAT-konklusioner er følgende BAT:

- Registrering af vandforbrug og minimering af dette
- Opsporing og udbedring af lækager
- Anvendelse af højtryksrensere til rengøring af staldbygninger og udstyr
- Anvendelse af udstyr til drikkevand, der passer til den pågældende dyrekategori, samtidig med at der sikres adgang til vand samt kontrol og regelmæssig indstilling af udstyret
- Genbrug af uforurenede regnvand som rensevand
- Holde de forurenede områder på gårdspladsen så små som muligt
- Adskil uforurenede regnvand fra spildevandsstrømme, der skal renses
- Led spildevandet over i en særlig beholder eller et anlæg til gylleopbevaring
- Rens spildevandet
- Udbringning af spildevand f.eks. ved hjælp af et vandingssystem

Varde Kommune vurderer, at ansøgers tiltag på punktet vand lever op til det, som Varde Kommune fastsætter som BAT for projektet. Ansøger lever dermed op til lovgivningens krav om BAT på punktet vand.

7.33 BAT - energi

Ansøgers redegørelse:

Belysning:

- *Der er kun lys i driftsbygningerne når der arbejdes og når det i øvrigt er nødvendigt af produktionsmæssige årsager.*
- *Der anvendes LED-belysning i bedriften*

Varme:

- *Der anvendes lavenergipærer i varmelamperne i smågrisehulerne, som sparer energi.*

Ventilation:

- *Der er installeret trinløs styring af ventilatorer i staldene, hvilket regulerer ventilation i forhold til staldtemperatur (og fugtighed), og giver dermed lavest muligt forbrug af energi.*
- *Der er etableret undertryksventilation i de nye staldanlæg, hvilket reducerer energiforbruget i forhold til et ligetryksventilationsanlæg.*
- *Ventilationsanlægget tilses dagligt for driftsforstyrrelser.*
- *I de mekanisk ventilerede stalde gennemføres hyppige eftersyn, justeringer og rengøring af ventilationssystemet. Hvorved unødigt energiforbrug til ventilation undgås.*

Øvrige:

- *Alle stalde er isolerede.*
- *Elforbruget registreres månedligt. Dette giver fokus på forbruget, og muligheder for at reducere dette.*

- *Tørfodringsanlægget er udstyret med en føler, der sikrer at fodringsanlægget ikke kører i tomdrift, når foderautomaterne er fyldt op.*
- *Den største gylletanke overdækkes og der er dermed ikke tilførsel af regnvand til gylletanken. Dette reducerer antallet af transporter, og derved energiforbruget i forbindelse med udkørsel af gyllen.*

Ifølge EU-kommissionens BAT-konklusioner er følgende BAT:

- Højeffektive varme-, køle- og ventilationssystemer samt optimeret styring af disse
- Isolering af vægge, gulve og/eller lofter i stalde
- Energieffektiv belysning
- Anvendelse af varmevekslere, varmepumper eller/og varmegenvinding
- Naturlig ventilation

Varde Kommune vurderer, at ansøgers tiltag på punktet energi lever op til det, som Varde Kommune fastsætter som BAT for projektet. Ansøger lever dermed op til lovgivningens krav om BAT på punktet energi.

7.34 BAT – Spildevand

Ansøgers redegørelse:

- *Spildevandsmængden forsøges reduceret ved fx at anvende højtryksrensere ved vask af stalde, identificere og reparere evt. lækage hurtigst muligt, se afsnittet BAT Vand.*
- *Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.*
- *Arealet hvorfra der opsamles overfladevand fra befæstede arealer er minimeret til kun at omfatte vaskeplads ved gyllebeholder og udleveringsrampe.*
- *Overfladevandet fra de befæstede arealer ledes til gyllebeholder.*

Varde Kommune vurderer, at ansøgers tiltag på punktet spildevand lever op til det, som Varde Kommune fastsætter som BAT for projektet. Ansøger lever dermed op til lovgivningens krav om BAT på punktet spildevand.

7.35 BAT - Støj

Ansøgers redegørelse:

- *Foderanlæg, kværne og kompressorer er placeret indendørs.*
- *Fodersiloer er placeret væk fra naboer.*
- *Alle porte og døre er lukket i forbindelse med fodring.*
- *Alle stalde er isolerede.*

Varde Kommune vurderer, at ansøgers tiltag på punktet støj lever op til det, som Varde Kommune fastsætter som BAT for projektet. Ansøger lever dermed op til lovgivningens krav om BAT på punktet støj.

7.36 BAT - Støv

Ansøgers redegørelse:

- *Der er overbrusningsanlæg i alle stalde, med undtagelse af farestaldene, hvilket reducerer støvgener.*
- *Alt foder opbevares i lukkede siloer. Transport mellem udendørs siloer og foderlade foregår i et lukket system.*

- *Der anvendes vådfoder.*

Varde Kommune vurderer, at ansøgers tiltag på punktet støv lever op til det, som Varde Kommune fastsætter som BAT for projektet. Ansøger lever dermed op til lovgivningens krav om BAT på punktet støv.

7.37 BAT – Lugt

Ansøgers redegørelse:

- *Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.*
- *Der er primært anvendt staldsystemer m. begrænset gylleoverflade (delvis spaltegulv)*
- *Der er overdækning af den store gyllebeholder.*
- *Gyllebeholderne oprøres kun i forbindelse med udbringning af husdyrgødningen.*

Varde Kommune vurderer, at ansøgers tiltag på punktet lugt lever op til det, som Varde Kommune fastsætter som BAT for projektet. Ansøger lever dermed op til lovgivningens krav om BAT på punktet lugt.

7.38 BAT - Opbevaring af husdyrgødning

Ansøgers redegørelse:

- *Dybstrøelse køres direkte væk fra ejendommen ifm. udmugning 2 gange pr. årligt.*
- *Flydende husdyrgødning opbevares i tætte gylletanke og udbringes på markerne ud fra afgrødens behov på den enkelte mark. Herved optimeres optagelsen af næringsstoffer og udvaskningen af nitrat samt udledningen af fosfor minimeres.*
- *Der etableres flydelag på den store gylletanke for at minimere ammoniak emission, flydelaget kontrolleres månedligt og der føres logbog over kontrollen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.*
- *Årligt efterses tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandøren.*
- *Tanken tømmes ca. en gang årligt for indvendig inspektion. Inspektionen foretages stående uden for tanken.*
- *Årligt efterses inspektionsbrønd ved gylletank, for om der er vand der lugter eller som ser ud til at være med gyllerester. Ved tegn på utætheder kontaktes leverandøren.*
- *Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.*
- *Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der er etableret flydelag senest efter 14 dage, forudsat der er gylle i tanken.*
- *Der er fast overdækning på den store gylletanke. Dette reducerer ammoniakfordampningen.*
- *Tankene er tilmeldt de lovpligtige eftersyn, hvilket betyder, at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke.*

Ifølge EU-kommissionens BAT-konklusioner er følgende BAT:

- Reducere forholdet mellem fordampningsoverfladens areal og møddingens volumen
- Tildække møddinger
- Opbevare tørret, fast husdyrgødning i en lade
- Anvende betonsilo til opbevaring af fast husdyrgødning
- Opbevare fast husdyrgødning på et fast, uigennemtrængeligt gulv med et drænsystem og en opsamlingsstank til afstrømningen

- Vælge opbevaringsfaciliteter med tilstrækkelig kapacitet til at holde på den faste og den flydende husdyrgødning i perioder, hvor udbringning ikke er mulig
- Opbevare fast husdyrgødning i markstakke, der er placeret væk fra overfladevandløb og/eller underjordiske vandløb, som flydende afstrømning kan trænge ned i
- Hensigtsmæssig konstruktion og drift af gyllebeholderen
- Minimere omrøringen af gylle
- Tildækning af gyllebeholderen
- Gylleforsuring
- Anvende gyllebeholdere, der kan modstå mekaniske, kemiske og termiske påvirkninger
- Lækagesikre faciliteter og udstyr til opsamling og overførsel af gylle
- Kontrollere beholdernes strukturelle integritet mindst én gang om året

Beregninger har vist, at det ansøgte projekt, omfattende både stalde og lagre, lever op til Miljøstyrelsens BAT-krav for ammoniak.

Varde Kommunen vurderer på den baggrund, og ud fra ansøgers tiltag på punktet opbevaring af husdyrgødning, at husdyrbruget lever op til det, som Varde Kommune fastsætter som BAT for projektet. Ansøger lever dermed op til lovgivningens krav om BAT på punktet opbevaring af husdyrgødning.

7.39 BAT - Udbringning af husdyrgødning

Ansøgers redegørelse:

Al husdyrgødning afsættes til gylleaftalearealer. Ansøger er derfor ikke involveret i eller ansvarlig for udbringningen af gyllen.

Ifølge BAT-konklusionerne er der forskellige ting, som er BAT, når det gælder udbringning af husdyrgødning. Udbringning af husdyrgødning reguleres ikke i forbindelse med godkendelse af et husdyrbrug, men er reguleret i almindeligt gældende regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

7.40 Samlet BAT-vurdering

Som der er redegjort for i de foregående punkter, lever ansøger op til Varde Kommunes BAT-krav for husdyrbruget. Varde Kommune vurderer på den baggrund, at ansøger i henhold til § 27 i Husdyrbrugloven har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

8 Egenkontrol

Ansøgers redegørelse:

- *Der laves E-kontrol.*
- *Der overvåges ved gyllepumpning*
- *Der udføres 10-årig beholderkontrol.*
- *Der føres logbog over gylletanke.*
- *Kontrol med gødningsmængder, gødningsanvendelse, antal dyr etc. udføres efter gældende lovkrav (gødningsregnskab og husdyrindberetning) og kontrolleres af Landbrugsstyrelsen.*

Varde Kommune vurderer at dokumentationen er dækkende.

9 Foranstaltninger ved ophør af produktion

Ansøgers redegørelse:

Ved ophør af produktionen fra ansøgers side vil produktionen formentlig blive fortsat af en ny ejer. Hvis produktionen ophører, vil gødnings- og ensilageanlæg blive tømt og rengjort.

Varde Kommune vurderer, at tiltagene er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare.

10 Alternative muligheder

Ansøgers redegørelse:

Den ansøgte løsning er valgt, idet den giver den optimale løsning indenfor de eksisterende fysiske og økonomiske rammer, som landmanden har til rådighed.

Der har ikke været overvejet at opføre nye stalde, idet der ønskes at ændre dyreholdet fra søer, smågrise og slagtesvin til søer og polte, ved at udnytte de eksisterende bygninger. Der har været overvejet om der skulle etableres gyllekøling i den ny farestald. Men det er fravalgt pga. at det er muligt at overholde ammoniakkravene med en overdækning af den største gylletank. Herved opnås der flere fordele, som fx mindre vand i gyllen og mere opbevaringskapacitet. Derudover er der en fornuftig varmekilde, så varmen fra gyllekølingsanlægget ikke kan udnyttes.

Varde Kommune vurderer at alternative muligheder er tilstrækkelig beskrevet.

11 Befolkning og menneskers sundhed

Ansøgers redegørelse:

Højt ammoniakindhold i luften kan være sundhedsskadeligt for mennesker. Der er via lovgivningen indført en begrænsning på ammoniakemissionen for husdyrbrug i form af krav om miljøvenlig teknologi (BAT). BAT kravet er medvirkende til at de overordnede mål om begrænsning af ammoniakindhold i luften overholdes. På Bryndumsager 1 overholdes lovgivningens krav til BAT, hvorved ammoniakindholdet i luften begrænses.

Risikoen ved MRSA eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarerstyrelsens regi. Der er ikke særlige forhold ved beliggenheden af Bryndumsager 1, som betyder at der skal udvises særlig forsigtighed. Særlige forhold kunne f.eks. være beliggenhed i umiddelbar nærhed til sygehus/institutioner ol.

Der er i tidligere afsnit gjort rede for at der ikke forventes væsentlige gener for omgivelserne med støv, støj eller lugt mv.

Varde Kommune vurderer at projektet ikke vil påvirke befolkningen og menneskers sundhed.

12 Nabo- / partshøring

Projektet er udover ansøger og dennes konsulent sendt til høring hos naboer/partner, som ejer en matrikel indenfor lugtkonsekvenszonen, som er 715 m fra husdyrbruget, i perioden fra den 17. juni til den 21. juli 2020.

I forbindelse med nabohøringen er der ingen bemærkninger kommet.

13 Samlet vurdering

På baggrund af ovenstående vurderer Varde Kommune, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet, naturen og naboerne sammenholdt med den nuværende produktion, hvis de i miljøgodkendelsen opstillede vilkår overholdes.

Varde Kommune vurderer, at der kan meddeles godkendelse til det ansøgte da:

Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til, at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Udvidelse og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Desuden vurderer Varde Kommune at projektet ikke vil have en negativ påvirkning på følgende punkter:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur, samt bilag IV-arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.
5. Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter 1-4.
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovennævnte faktorer 1-5.

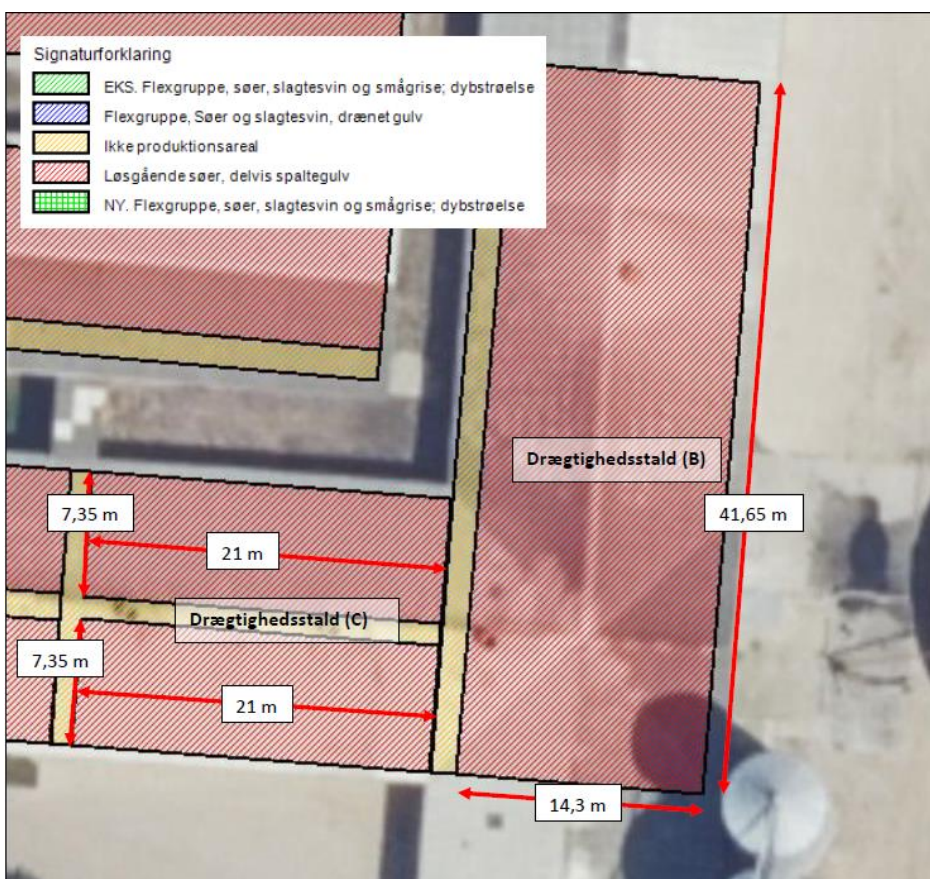
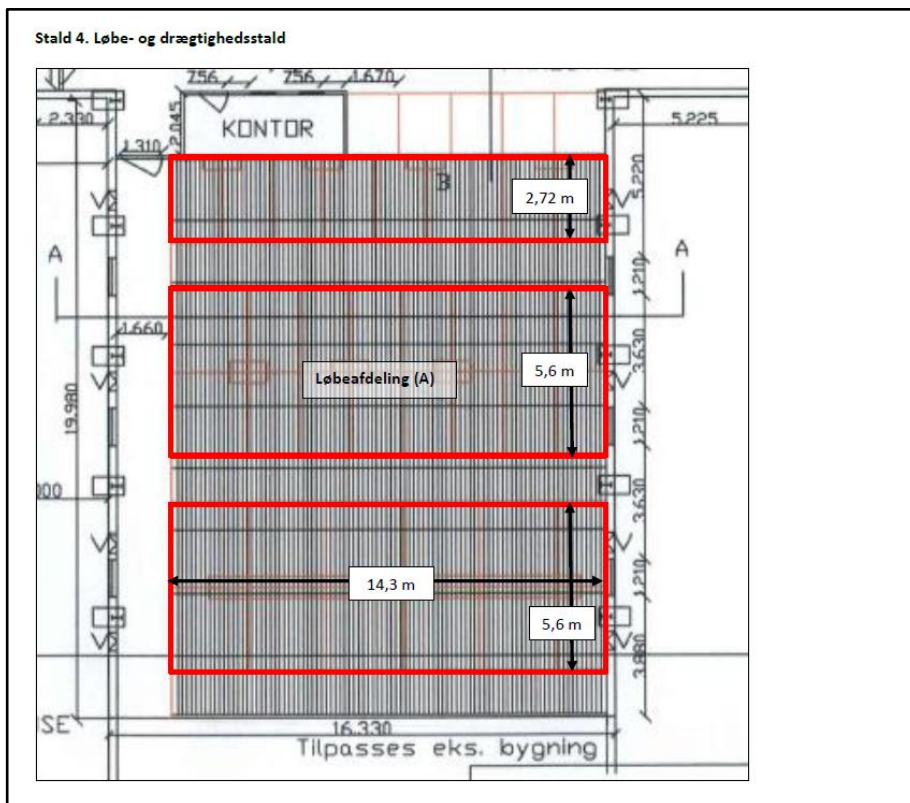
Bilag 1 Produktionsareal i stald 3

Stald 3. Polte- og drægtighedsstald

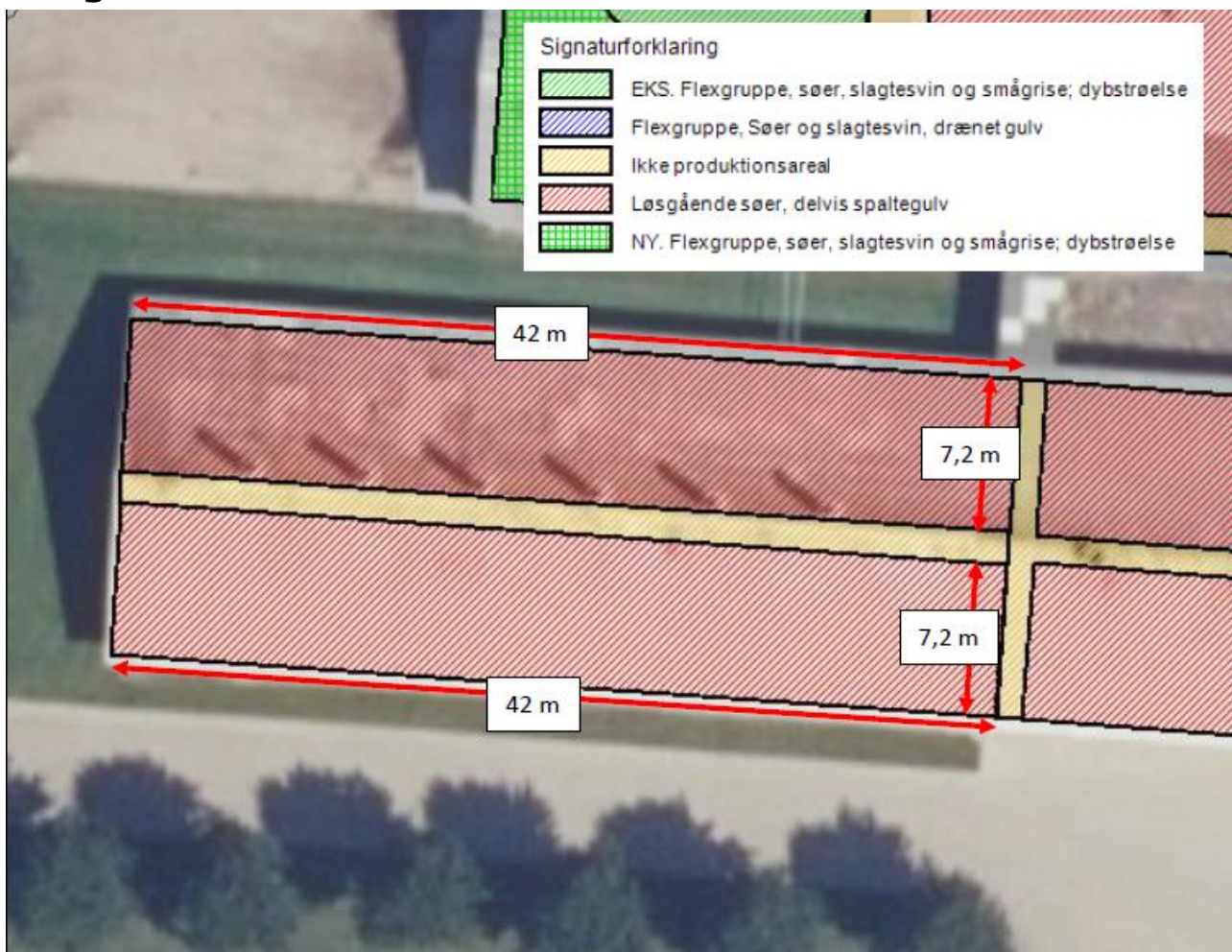

Bilag 2 Produktionsareal i stald 4

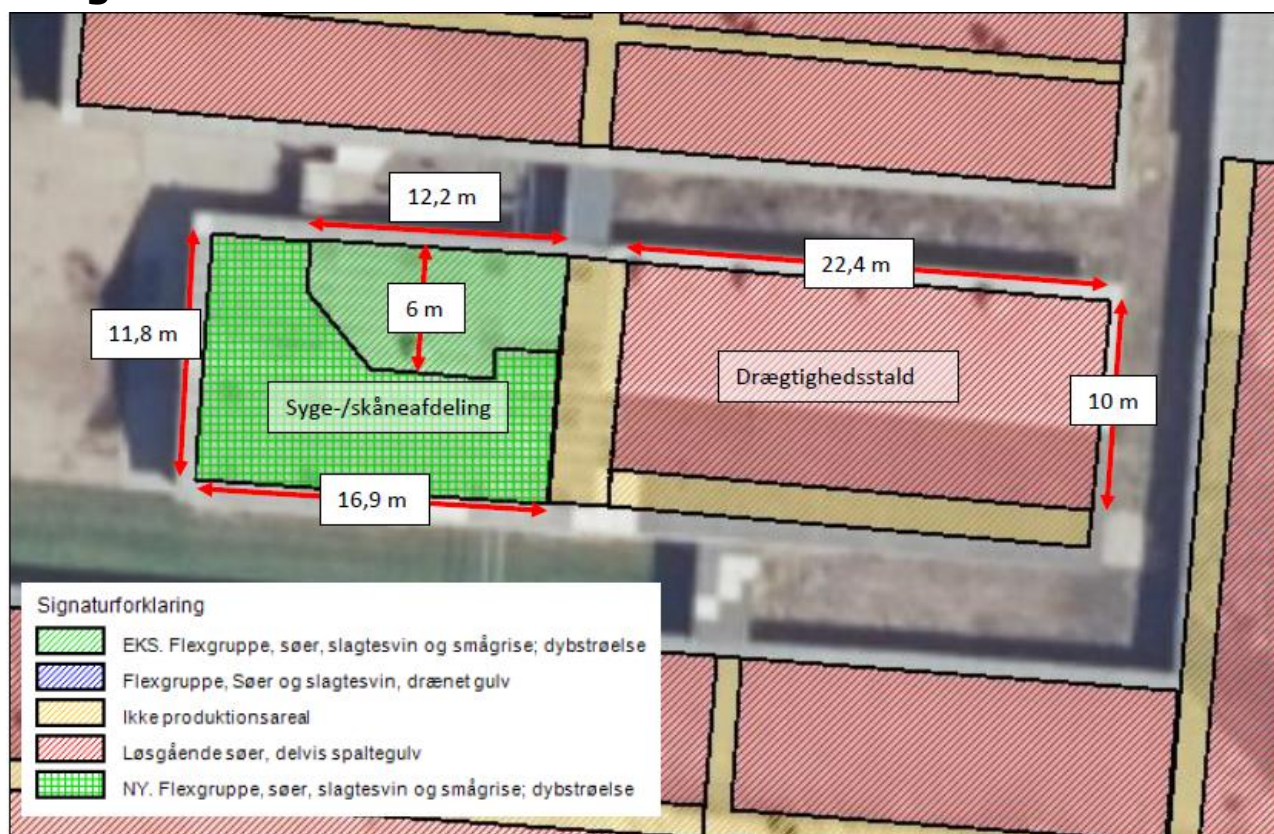

Bilag 3 Produktionsareal i stald 5

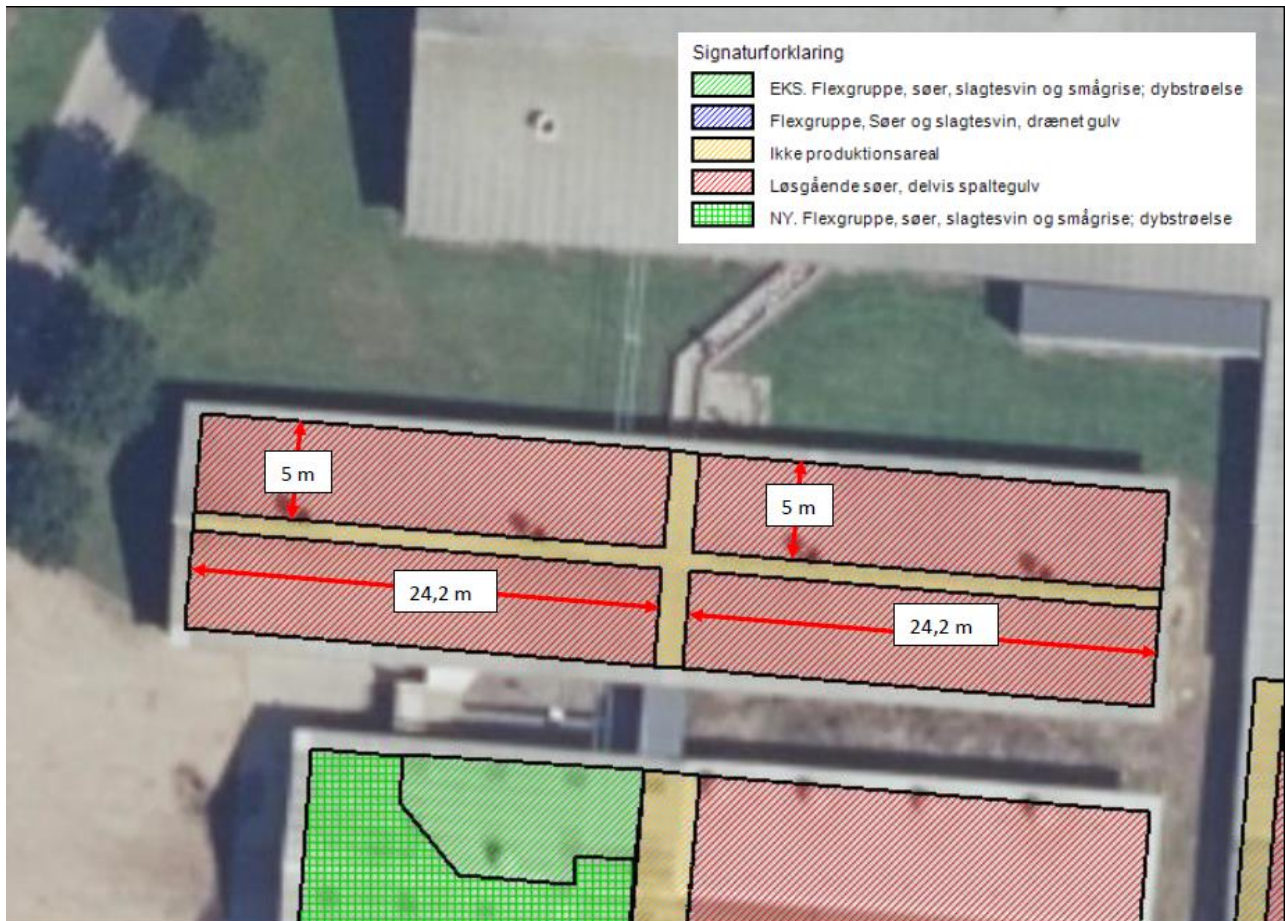

Bilag 4 Produktionsareal i stald 6

Bilag 5 Produktionsareal i stald 7

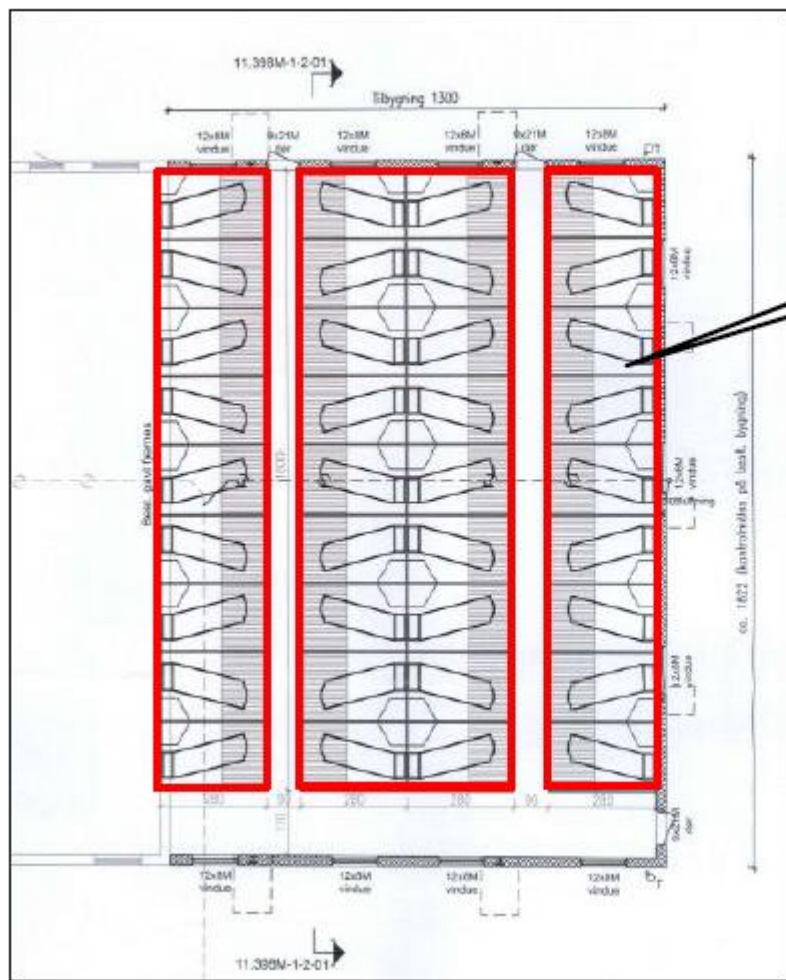

Tegning C.

Produktionsarealer i nudrift og ansøgt drift.

Bilag 7 Opmåling af produktionsareal

Opgørelse af produktionsarealer.

Stald 3:

Ansøgt drift:

(Vest) Drægtige søer: $(16,5 \text{ m} \times 7 \text{ m}) = 115,5 \text{ m}^2$ (Løsgående, delvis spaltegulv)

(Øst) Polte-/gylte: $(3,4 \text{ m} \times 20,8 \text{ m}) \times (3,4 \text{ m} \times 20 \text{ m}) = 138,7 \text{ m}^2$ (Flexgruppe, Søer og slagtesvin; fulldrænet)

Nudrift:

(Vest) Slagtesvin: $8,25 \text{ m} \times 7 \text{ m} = 57,8 \text{ m}^2$ (Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv)

(Vest) Drægtige søer: $8,25 \text{ m} \times 7 \text{ m} = 57,8 \text{ m}^2$ (Løsgående, delvis spaltegulv)

(Øst) Slagtesvin: $(3,4 \text{ m} \times 20,8 \text{ m}) \times (3,4 \text{ m} \times 20 \text{ m}) = 138,7 \text{ m}^2$ (Drænet gulv + spalter)

8 års drift:

(Vest) Slagtesvin: $(16,5 \text{ m} \times 7 \text{ m}) = 115,5 \text{ m}^2$ (Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv)

(Øst) Slagtesvin: $(3,4 \text{ m} \times 20,8 \text{ m}) \times (3,4 \text{ m} \times 20 \text{ m}) = 138,7 \text{ m}^2$ (Drænet gulv + spalter)

Stald 4:

Ansøgt drift:

- A. Løbeafdeling: $(5,6 \text{ m} + 5,6 \text{ m} + 2,72 \text{ m}) \times 14,3 \text{ m} = 199,1 \text{ m}^2$ (individuel opstaldet, fuldspalter)
- B. Drægtige søer: $41,65 \text{ m} \times 14,3 \text{ m} = 595,6 \text{ m}^2$ (Løsgående, delvis spaltegulv)
- C. Drægtige søer: $21 \text{ m} \times 14,7 \text{ m} = 308,7 \text{ m}^2$ (Løsgående, delvis spaltegulv)

Nudrift:

- A. Løbeafdeling: $(5,6 \text{ m} + 5,6 \text{ m} + 2,72 \text{ m}) \times 14,3 \text{ m} = 199,1 \text{ m}^2$ (Løsgående, delvis spaltegulv)
- B. Drægtige søer: $14,7 \text{ m} \times 14,9 \text{ m} + 14,7 \text{ m} \times 22,7 \text{ m} = 552,7 \text{ m}^2$ (Løsgående, delvis spaltegulv)
- C. Drægtige søer: $21 \text{ m} \times 14,7 \text{ m} = 308,7 \text{ m}^2$ (Løsgående, delvis spaltegulv)

8 års drift:

- A. Løbeafdeling: $(5,6 \text{ m} + 5,6 \text{ m} + 2,72 \text{ m}) \times 14,3 \text{ m} = 199,1 \text{ m}^2$ (Løsgående, delvis spaltegulv)
- B. Drægtige søer: $14,7 \text{ m} \times 14,9 \text{ m} + 14,7 \text{ m} \times 22,7 \text{ m} = 552,7 \text{ m}^2$ (Løsgående, delvis spaltegulv)
- C. Drægtige søer: $21 \text{ m} \times 14,7 \text{ m} = 308,7 \text{ m}^2$ (Løsgående, delvis spaltegulv)

Stald 5:

Ansøgt drift:

Drægtige søer: $42 \text{ m} \times 7,2 \text{ m} \times 2 = 604,8 \text{ m}^2$ (individuel opstaldet, fuldspalter)

Stalden er indrettet til løsgående søer på fuldspalter. Det er ikke muligt at vælge gulvtypen, derfor er der valgt individuel opstaldning, fuldspalter.

Nudrift:

Slagtesvin: $42 \text{ m} \times 7,2 \text{ m} \times 2 = 604,8 \text{ m}^2$ (Drænet gulv + spalter)

8 års drift:

Slagtesvin: $42 \text{ m} \times 7,2 \text{ m} \times 2 = 604,8 \text{ m}^2$ (Drænet gulv + spalter)

Stald 6:

Ansøgt drift:

Drægtige søer: $5,6 \text{ m} \times 10 \text{ m} \times 4 = 224 \text{ m}^2$ (Løsgående, delvis spaltegulv)

Eksisterende sygeafsnit: $(12,2 \text{ m} \times 6) - (1,5 \text{ m} \times 3 \text{ m}) - (3,5 \text{ m} \times 3,2 \text{ m}/2) = 63,1 \text{ m}^2$ (Flexgruppe; søer, slagtesvin og smågrise på dybstrøelse)

Nyt sygeafsnit: $(11,8 \text{ m} \times 16,9 \text{ m}) - 63,1 \text{ m}^2 = 136,3 \text{ m}^2$ (Flexgruppe; søer, slagtesvin og smågrise på dybstrøelse)

Nudrift:

Smågrise: $5,6 \text{ m} \times 10 \text{ m} \times 4 = 224 \text{ m}^2$ (to-klimastald, delvis spaltegulv)

Slagtesvin: $(12,2 \text{ m} \times 6) - (1,5 \text{ m} \times 3 \text{ m}) - (3,5 \text{ m} \times 3,2 \text{ m}/2) = 63,1 \text{ m}^2$ (dybstrøelse)

8 års drift:

Smågrise: $5,6 \text{ m} \times 10 \text{ m} \times 4 = 224 \text{ m}^2$ (to-klimastald, delvis spaltegulv)

Slagtesvin: $(12,2 \text{ m} \times 6) - (1,5 \text{ m} \times 3 \text{ m}) - (3,5 \text{ m} \times 3,2 \text{ m}/2) = 63,1 \text{ m}^2$ (dybstrøelse)

Stald 7:

Ansøgt drift:

Drægtige søer: $5 \text{ m} \times 24,2 \text{ m} \times 4 = 484 \text{ m}^2$ (Løsgående, delvis spaltegulv)

Nudrift:

Slagtesvin: $5 \text{ m} \times 24,2 \text{ m} \times 4 = 484 \text{ m}^2$ (Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv)

8 års drift:

Slagtesvin: $5 \text{ m} \times 24,2 \text{ m} \times 4 = 484 \text{ m}^2$ (Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv)

Stald 8:

Ansøgt drift:

- A. Diegivende søer: $16 \text{ m} \times 2,7 \text{ m} \times 12 = 518,4 \text{ m}^3$ (Kassestier, delvis spaltegulv)
- B. Diegivende søer: $16 \text{ m} \times 2,5 \text{ m} \times 10 = 400 \text{ m}^3$ (Kassestier, delvis spaltegulv)
- C. Diegivende søer: $16 \text{ m} \times 2,8 \text{ m} \times 4 = 179,2 \text{ m}^3$ (Kassestier, delvis spaltegulv)

Nudrift:

- A. Smågrise: $4,4 \text{ m} \times 8 \text{ m} \times 16 = 563,2 \text{ m}^3$ (To-klimastald, delvis spaltegulv)
- B. Diegivende søer: $16 \text{ m} \times 2,5 \text{ m} \times 10 = 400 \text{ m}^3$ (Kassestier, delvis spaltegulv)
- C. Diegivende søer: $16 \text{ m} \times 2,8 \text{ m} \times 4 = 179,2 \text{ m}^3$ (Kassestier, delvis spaltegulv)

8 års drift:

- A. Smågrise: $4,4 \text{ m} \times 8 \text{ m} \times 16 = 563,2 \text{ m}^3$ (To-klimastald, delvis spaltegulv)
- B. Diegivende søer: $16 \text{ m} \times 2,5 \text{ m} \times 10 = 400 \text{ m}^3$ (Kassestier, delvis spaltegulv)

Bilag 8 BBR

Kommunens navn og adresse	Forbeholdt kommunen
Varde Kommune Teknik & Miljø Bytoften 2 6800 Varde	Ejendomsnummer: Anlægsnummer: Sagsidentifikation: Sagsbehandlers initialer:
Oplysninger til BBR-registrering	
TIL BRUG FOR BBR REGISTRERING I FORBINDELSE MED ANSØGNING / ANMELDELSE SKAL OPLYSES FØLGENDE NÅR ETABLERINGEN ER UDFØRT: (En blanket pr. anlæg)	

Vejnavn og husnummer	
Postnummer og by	
Matrikelnummer og ejerlav	
Hvad omhandler oplysningerne (sæt kryds)	Nyetablering: Udvidelse: Ændring:
Hvad er etableret/udvidet/ændret (sæt kryds)	Ensilageopbevaringsanlæg: Møddingsplads: Gyllebeholder: Andet:
Byggedata	Grundareal: Rumfang: Højde: Opførelsessår:
Placering	Placering fremgår af ansøgningen: Vedlagt skitse over evt. ændret placering:

Ejers underskrift	
Navn	Telefonnummer
Evt. e-mail	Dato
Underskrift	

Beredskabsplan

Beredskabsplan for Terpager

Ebbe Teilmann Lauritzen

Bryndumsager 1
6818 Årre

Sidst opdateret: juni 2020

Telefonliste

Gårdejer Ebbe Teilmann Lauritzen tlf.: 2218 1290

	Træffetid	Telefonnummer
Brandvæsen	Altid	112
Dyrlæge, DANVET	Altid	98 51 29 88
FALCK	Altid	70 10 20 30
Elektriker:	Altid	20 60 02 77
Foderstofforretning: Vejrup andels Grovvarerforretning	Normal arbejdstid	75 19 00 54
Landbocentret SAGRO	Normal arbejdstid	80 80 20 40
Lægevagt	Uden for egen læges åbningstid	70 11 31 31
Miljømyndighed, beredskabschefen	Altid	76 81 22 30
Maskinstation: Agerbæk maskinstation	Altid	75 19 61 55
Smeden, VVS: Fåborg Smede og VVS	Altid	75 19 50 82
Driftsleder	Altid	91 52 14 90
Ejer, Ebbe	Altid	22 18 12 90

Ved store uheld, ring altid **112**.

Ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne.

Er du i tvivl, så ring 112.

Brand og evakueringsinstruks

Ved brand – **RING 112** – og oplys:

Navn, adresse og tlf. nr. der ringes fra.

- Hvad der er sket, og at der er tale om en gårdbrand
- Er der tilskadekomne – hvor mange!
- Er dyrene kommet ud – art og antal, der evt. er fanget.

	Halmlager
	Flugtvej
	Brandslukker
	Slangevinder
	Kemi
	Træpillefyr

Overløb af gylle, Instruks

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken – RING 112 – og oplys:

Navn, adresse og tlf. nr. der ringes fra.

- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud!
- Om der er risiko for forurening af vandløb og/eller drikkevandsboring.

Halmballer

Dræn / Vandløb / boring

Oliespild, Instruks

Ved større overløb af olie – RING 112 – og oplys:

Navn, adresse og tlf. nr. der ringes fra.

 Olietanke

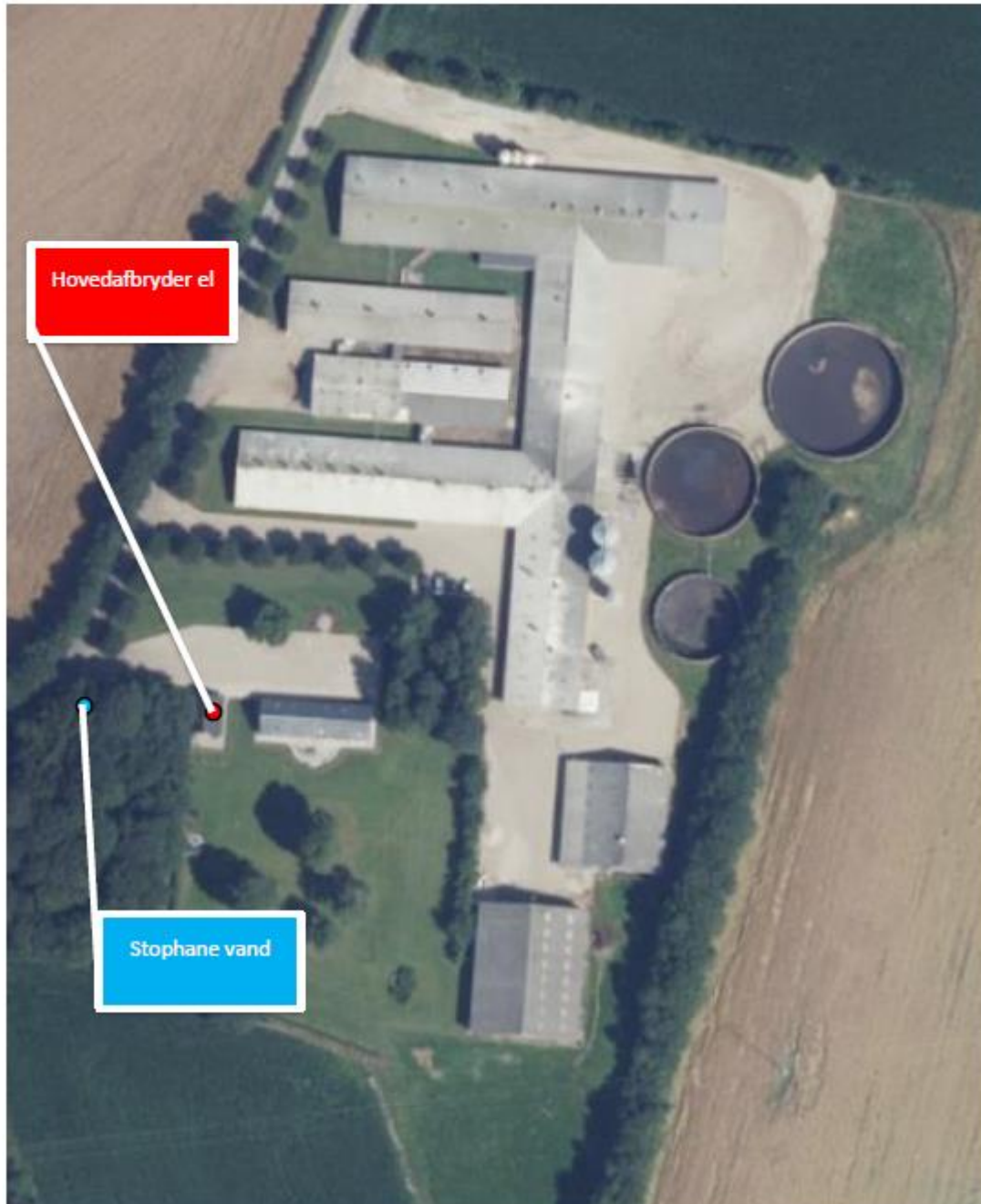
Savsmuld / halm / kattegrus

- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud!
- Om der er risiko for forurening af vandløb og/eller drikkevandsboring.

Stophaner/Hovedafbrydere

- Stophane, vand
- Hovedafbryder el

Strømsvigt Instruks

Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.

Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).

Kontroller, at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over ca. to timer, ring til Energiselskabet Norlys og forhør om varigheden af udfaldet.

Kontaktes på tlf.: 70 11 50 00

Oplever du driftsforstyrrelser, kan du kontakte EI Driftvagten på 7011 5000.
Ringer du efter kl. 16.00, så tryk 2.

Iværksæt opstart af nødgenerator hvis muligt.

Transport af bekæmpelsesmidler

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpeudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.